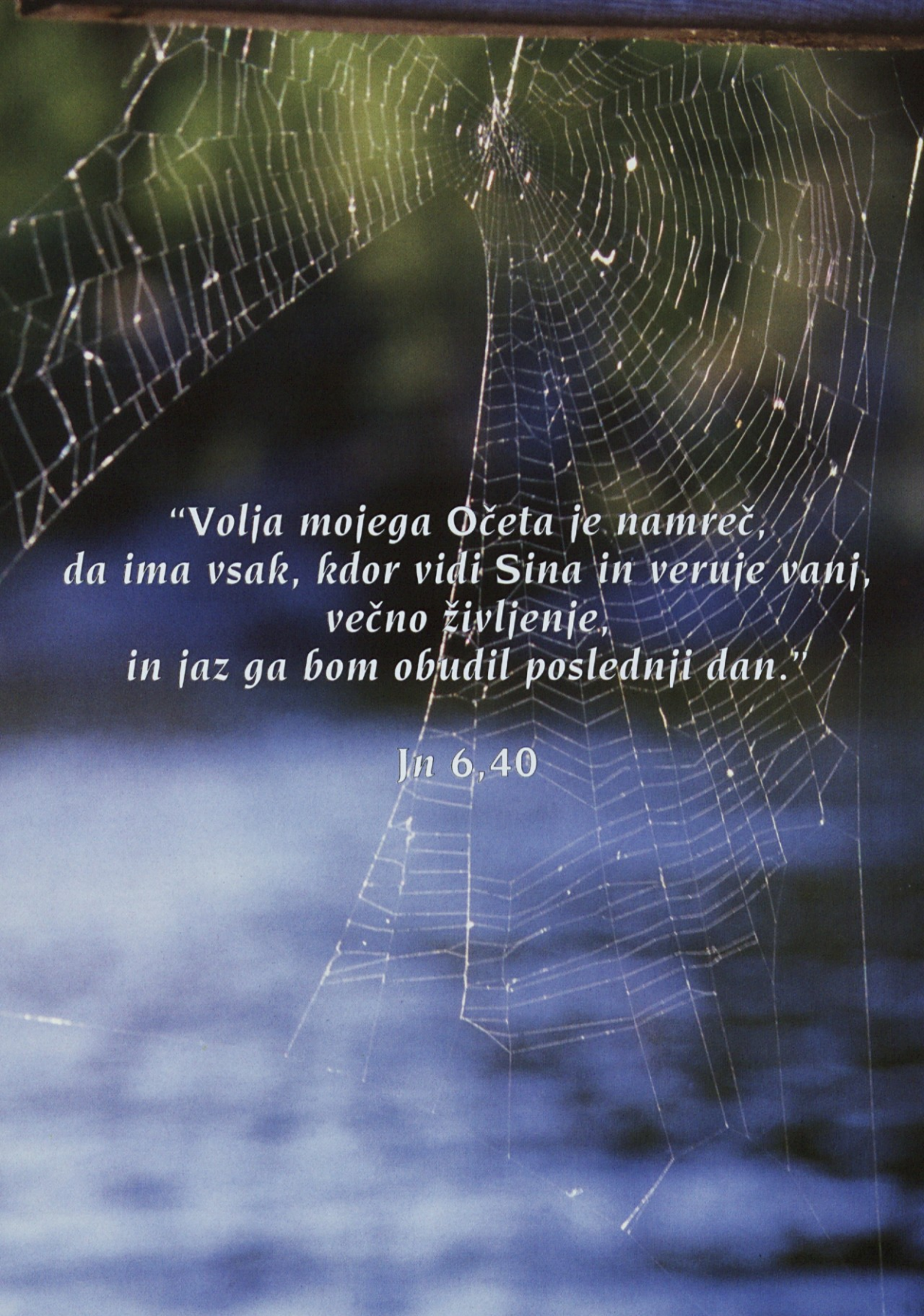

NAŠA LUČ

november 1997, letnik 46, številka 9

mesečnik za Slovence na tujem

*“Volja mojega Očeta je namreč,
da ima vsak, kdor vidi Sina in veruje vanj,
večno življenje,
in jaz ga bom obudil poslednji dan.”*

Jn 6,40

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95.

Glavni urednik:

Janez Pucelj, Oberhausen, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša luč

Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana

tel.: 061/133-20-75

faks: 061/126-23-02

Uprava:

Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana,

tel. 061/313 241

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	2.000 SIT
Avstrija	200 ATS
Anglija	11 GBP
Belgija	690 BEC
Francija	106 FRF
Italija	24.000 ITL
Nizozemska	35 NLG
Nemčija	30 DEM
Švica	27 CHF
Švedska	130 SEK
Avstralija	26 AUD
Kanada	23 CAD
ZDA	20 USD

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun: 50101 - 603 - 401025, DRUŽINA, d.o.o., s pripisom za Našo luč,

devizni račun: Nova Ljubljanska banka d.d., 50100-620-133 900-27620-118911/5.

Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-147/94 z dne 23. 2. 1994 šteje Naša luč med proizvode, za katere se plačuje 5% prometni davek.

Oblikovanje: TRAJANUS, d.o.o., Kranj

Tisk: Tiskarna DAN, d.d.

Prva str. ovitka: Z. Podvinski: Šentjur pri Celju

Druga str. ovitka: S. Vagus: Pajčevina

Tretja str. ovitka: Z. Podvinski: Mala Ela Marija – Taja

Četrta str. ovitka: S. Vagus: Obnovljeno vaško znamenje

Dan plačila

Čedalje bolj me navdaja misel, da Slovenci (politično gledano) ne zmoremo prestopiti praga lastne samovšečnosti. V želji, "da bi bili zraven", ne moremo ali pa nočemo prisluhniti glasu tistega dela naroda, ki prisega na vrednote slovenske pomladi.

Vsi trije predstavniki tako imenovanega pomladnega trojčka (Podobnik, Janša, Peterle) vsak po svoje dokazujejo, da je v slovenski zavesti lik samopomembnosti močnejši kot reševanje vsakdanjih problemov, ki se zgrinjajo nad to Šentflorjansko dolino.

Kako si lahko drugače razlagamo naslednja dejstva:

- da so že vsi trije lahko sodelovali v vladi z Drnovškovimi liberalci, ki vsekakor niso (vsaj politično) na isti valovni dolžini, ali pač so;

- da po drugi strani niso sposobni normalnega sodelovanja v okviru morebitne vlade slovenske pomladi;

- da nikakor ne zmorejo najti skupnega imenovalca, na podlagi katerega bi udeležil vse dosedanje napore slovenske pomladi;

- da smo priče čedalje večjega medsebojnega obtoževanja in včasih tudi osebnih žalitev med omenjenimi voditelji;

- da namesto skupnega kandidata za predsedniške volitve ponujajo vsak svojega. Tistega, ki bi imel mogoče (po javnem mnenju) največje možnosti za uspeh, preprosto politično diskvalificirajo, in to samo zato, da nasprotna stranka ne bi pridobila politične moči;

- da ne vidijo jasne igre dosedanjih državnih voditeljev (Kučan, Drnovšek), ki z metodo palice in korenčka obvladujejo slovenski prostor in to prav v času, ko se odloča o temeljnih vprašanjih, ki bodo zaznamovala Slovenijo za naslednje tisočletje. Lastninjenje v našem primeru pač ni le preprosta razdelitev sredstev, ampak pomeni boj za dejansko moč. Odloča tisti, ki ima vzvode oblasti (kapital, zastopanost na vseh področjih javnega življenja, lojalnost v hierarhiji...), ne pa tisti, ki je zadovoljen samo z nekaj ministrskimi stolčki (korenček).

Imeli smo možnost za oblikovanje vlade treh pomladnih strank, nismo je izrabili; imamo možnost za predsednika države, ki bi posebej nov veter v slovenski politiki, ki hoče prelomiti z dediščino komunistične preteklosti. To pa v svetu nekaj pomeni. Kot kaže, bomo še naprej ostali zapisani preteklosti.

Strašen dan bo dan plačila, ker pristajamo na igro, ki jo vodijo drugi.

Vse dobro.

Ljubo Bekš

Metka Lenarčič že 35 let živi v Avstraliji, a sama pravi, da je doma nekje vmes med Avstralijo in Slovenijo...

Gorenjka iz Avstralije

Avstralija. Za Slovence je to bolj ali manj eksotična dežela. Ob besedi Avstralija se spomnimo na kenguruje, medvedka koalo, na znano sydneyjsko opero, na daljave, kjer 200 km ne pomeni nič, na velikanske trope ovc, sladkorni trs, puščavo... Pa še to nam je poznano bolj iz TV-nadaljevank in filmov.

Kljub oddaljenosti tam živi veliko Slovencev. Med njimi je tudi Metka LENARČIČ, po rodu Gorenjka, s Posavca pri Podnartu. Rodila se je med vojno viхро v družini Lapovih in kot 21-letno dekle odšla v svet.

Kaj vas je gnalo v daljno Avstralijo?

Ko je človek mlad, želi malo pogledati okrog vogalov in tako sem se odločila, da grem v Avstralijo. Ko sem odhajala, sem mislila, da bom ostala le nekaj let, potem se bom vrnila. Toda človek obrača, Bog obrne. Tam sem že 35 let. Zaposlila sem se, z možem Petrom pa sva si ustvarila dom in družino, tako da je zdaj moj dom v Avstraliji.

Glede na to, da je Avstralija zelo daleč, se razmeroma pogosto vračate v rodno Slovenijo.

Zadnja dva obiska sta imela poseben pomen in namen. Leta 1980 so starši praznovali zlato poroko in se je res spodobilo, da pridem in jim čestitam. Bilo je nepozabno. S konjsko vprego in v narodnih nošah smo se, slavljence in svatje, peljali k poroki na Brezje.

Lani, 10. avgusta 1996, sem po šestih letih spet prišla domov. Na Posavcu so me nestrpno in z veseljem pričakali mama Rezka, oče Maks in brat Janez, z nami je bila tudi sestra Neža, ki sicer živi v Avstriji, v Borovljah. Le za streljaj od doma, bi lahko rekla, v primerjavi z mano! Bilo je zelo lepo in po dolgem času smo bili vsi Lapovi spet skupaj in praznovali moj rojstni dan (15. avgusta). To je bila priložnost za prijeten pogovor o življenju doma in v tujini. Tokratni obisk je bil namenjen očetovi 80-letnici, ki smo jo res lepo praznovali v oktobru. Oče izhaja iz številne družine in razen tete Pavle, ki je bila v bolnišnici, in strica Ivana, ki je bil tudi bolan, so prišle vse njegove sestre: Angela, Micka, Ivanka, Julka in brat Štefan. Oče je bil oblečen v gorenjsko narodno nošo - ja, res je bil šik!

Metka z vsakega potovanja pošlje razglednico.

Kakšni so bili vaši začetki v Avstraliji, je bilo težko spremeniti življenjske navade?

Na življenje v Avstraliji se niti ni bilo tako težko privaditi, naučiti se je bilo treba le jezika. Sama sem se ga učila skupaj s hčerkama Mišel in Wendy. V Avstraliji smo v glavnem vsi tujci. Največ nas je prišlo med letoma 1955 in 1965. Poiskala sem si delo in se navadila na to, da smo vsi ves dan zdoma, da se vidimo šele zvečer. Doma v Sloveniji sem hodila v službo v Kranj in bila ob treh že doma. To je bila zame velika sprememba.

Doma vas je mama vsak popoldan čakala, da ste se vrnili iz službe. Gotovo ji je bilo zelo hudo, ko ste odšli. Vas je zelo pogrešala?

Mama me je še celo leto po mojem odhodu pričakovala in gledala skozi okno, kdaj me zagleda. Pa me ni bilo. Seveda me je pogrešala in jaz njo. Celih deset let je v njej glodala bolečina, črviček, kako živim. Ko me je obiskala, je videla, da mi ni nič hudega, da lepo živim in si je oddahnila. Zato je bilo lani tista dva meseca zelo lepo, ko sem bila pri njej v Sloveniji.

Kje ste torej doma, v Sloveniji ali v Avstraliji? Še poznate domotožje?

Z družino živim v Melbourneu in tam je zdaj moj dom. Hčerki sta rojeni v Avstraliji in v avstralsko družbo popolnoma vključeni. Moji otroci in otroci drugih slovenskih priseljencev so tam doma. Mi ostajamo nekje na sredi, ne povsem tu ne povsem tam. Mama in oče

sta v Sloveniji, otroci v Avstraliji, mi v sredini. Ko sem v Avstraliji, me srce vleče k staršem v Slovenijo, ko pa sem nekaj časa v Sloveniji, me delo in družina vlečeta nazaj v Avstralijo. Domotožje ni z leti nič manjše. Najhuje je med prazniki.

Zdaj je oktober in pri nas je jesen. Letos je sicer sončna in topla. V Avstraliji je v tem času pomlad. Bliža se božič, pri nas bo zapadel sneg, v Avstraliji bo sijalo sonce in cvetele bodo rože. Kakšen je božič v Avstraliji?

Zelo lepo se je spominjati božiča doma, ko je bil včasih, ko smo odhajali k polnočnici, tak mraz, da je kar škripalo pod nogami. Po vrnitvi domov nas je pričakal topel čaj, toplina kmečke peči, vonj po orehovi potici... V Avstraliji ne poznajo tiste domačnosti, ni pristnega družinskega ozračja, nekega posebnega občutka, ki te preveva ob praznovanju božiča v Sloveniji. Piknik, večerja v mestu, to je zanje vse. Zato ohranjam slovenske navade in tradicijo. Za novo leto točno opolnoči telefoniram mami in očetu in se v mislih preselim na zasneženo Gorenjsko.

Med Slovenijo in Avstralijo je precejšnja časovna razlika. Kolikšna je?

Časovna razlika znaša deset ur. Ko ste vi v Sloveniji še sredi dela, recimo okrog 14. ure, pri nas že spimo. Pri nas je ura polnoč.

Lapovi ste zelo povezani med seboj, čeprav živite daleč drug od drugega. Kako ohranjate stike?

Res je. Veliko si telefoniramo, dopisujemo. Mama je bila že dvakrat na obisku v Avstraliji, tudi sestra in brat sta me obiskala. Moji hčerki pa sta že bili v Sloveniji, ena pred tremi in druga pred dvema letoma. Všeč jima je Slovenija. S sestro sva bili na skupnem potovanju po Ameriki, kjer imamo tudi sorodnike. Lapovi smo res raztreseni po vsem svetu!

Ste odprt in komunikativen človek, zato ni čudno, da ste dejavni na več področjih. O vašem delu v slovenski skupnosti v Melbournu nisva rekli še nobene besede. Bi nam povedali, s čim vsem se ukvarjate?

V Melbournu imamo slovensko društvo Planica, ki šteje okrog 500 članov. Imamo lep dom, kjer se srečujemo in ohranjamo slovensko besedo in kulturo. Radi se srečujemo in tako lažje premagujemo domotožje, željo po snidenju s sorodniki in prijatelji v Sloveniji. Odprti smo

drug do drugega in nas politične razprtije doma ne ločujejo. Ogromno požrtvovalnosti in prostovoljnega dela vlagamo v slovensko skupnost na tem predelu zemeljske oble pod južnim križem.

Osem let že učim slovensko mladinsko folklorno skupino in prav danes, 6. oktobra, smo se vrnili s štiridnevnega izleta v Sydney. Mladina je nastopala na letošnjem mladinskem koncertu, ki ga pripravljajo verska in kulturna središča po Avstraliji. Koncert je bil zelo uspešen, saj pride mladina z vseh koncev. Naša pot z avtobusom je trajala le 12 ur oz. 900 km.

Poleg tega sem že 17 let urednica društvenega glasila Planica. V njem spremljamo tudi priprave na volitve v Sloveniji. Predstavljamo problematiko, v podrobnosti ali celo prepire pa se ne spuščamo. Predaleč smo, da bi se nas stvari dotaknile. Živimo v Avstraliji, ki ima svoj gospodarski in politični sistem, od katerega je odvisno naše življenje.

V Melbournu delujeta dve radijski postaji, državna in zasebna, na katerih sodelujejo tudi Slovenci. Na eni izmed njih delate tudi vi. Kakšno je vaše delo?

Šest let že delam kot napovedovalka in urednica slovenskega programa na zasebni radijski postaji 3ZZZ. Tudi tu je delo prostovoljno in brezplačno. V radijsko postajo je vključenih 54 narodnosti, program traja od šestih zjutraj do dveh zjutraj naslednjega dne, vsako uro v drugem jeziku. Oddaja Magazin v slovenskem jeziku je na sporedu ob sredah od 20. do 21. ure na frekvenci 92,3 FM. Oddajo pripravljava s patrom Tonetom. Novice, ki jih uporabiva v poročilih, dobiva iz Gorenjskega glasa in katoliškega tednika Družina. Časopisa sicer prihajata z enotedensko zamudo, toda kaj je to v primerjavi z večnostjo! Oddaja je zelo odmevna in ima veliko poslušalcev.

Na obisku pri teti Pavli v bolnišnici

Kaj najbolj zanima slovenske izseljence? Poznate slovensko glasbeno produkcijo?

Vse jih zanima, vsi dogodki v Sloveniji, pa naj bo to politika, kultura, glasba. Svoje obiske v Sloveniji vedno izkoristim za nakup kaset in plošč s slovensko glasbo. V najinih oddajah je vedno dovolj novic. Zelo smo veseli vsakega obiska iz Slovenije, pa naj bo to glasbena skupina, športniki ali pa čisto zaseben obisk. Vez z domovino je kljub oddaljenosti zelo močna.

Kako pa ste ob svojem zadnjem obisku videli Slovenijo, se je kaj spremenila od zadnjega obiska? In kdaj se spet vidimo?

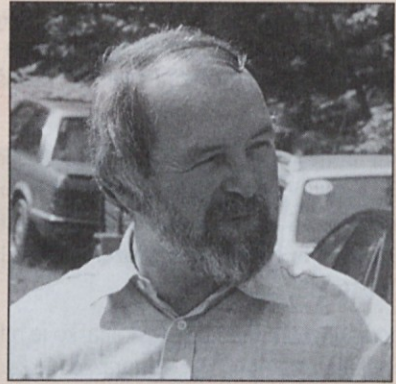
Nič kaj posebno se ni spremenilo, le ljudje. Zelo so živčni, hitijo, nobene prave prijaznosti ni več. Včasih smo si vzeli čas drug za drugega, zdaj pa vsi samo tožijo, da nimajo časa. Ko sem šla v Kranj, sploh nikogar več nisem poznala. Včasih smo se vsi poznali med seboj! Na obisk pa zagotovo pridem čez tri leta, ko bo mama praznovala 80 let življenja!

Ko pride, si Metka vedno vzame čas za stare prijatelje in sorodnike. Lani je le dva dni pred odhodom še obiskala 75-letno teto Pavlo v Kliničnem centru v Ljubljani in ji vlivala pogum. V Ljubljano se je pripeljala z očetovim avtomobilom in to prav do bolnišnice - pa ni prav nič zgrešila! Mi, ki živimo kakšen kilometer proč od glavnega mesta, pa bi včasih najraje avto pustili kar v Domžalah, ker da je v Ljubljani toliko enosmernih cest.

Iz arhiva sem izbrskala pesem, ki je bila napisana ob Metkinem obisku v Sloveniji leta 1990. Spominjam se, da so ji recitacijo posneli na kaseto, za podlago pa dali čudovito glasbo iz avstralske nadaljevanke Pesem ptic trnovk.

Korajža velja! To nam je in nam še dokazuje vsestransko dejavna Metka Lenarčič, ki je res prava ambasadorica Slovenije v Avstraliji. Tega, koliko posamezniki v tujini naredijo za Slovenijo, se doma premalokrat zavedamo. Zato želimo Metki, da bi ji zdravje služilo, da bi njen smeh in njene besede še dolgo osrečevale vse, ki jih ima in jo imajo radi in da bi se leta 2000, kot je obljubila, prav tako dobre volje spet vrnila na obisk v staro domovino!

Pogovarjala se je Marinka Močnik

V torek, 30. septembra, je nadškof in metropolit dr. Franc Rode na ljubljanski nadškofiji izročil listino, s katero je papež Janez Pavel II. 6. maja letos imenoval za monsinjorja g. Janeza Puc-lja, delegata slovenskega dušnega pastirstva v Nemčiji in urednika Naše luči. Za omenjeno imenovanje ga je predlagal še prejšnji ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar.

Sodelavci pri Naši luči se pridružujemo čestitkam, ki jih je g. Janez Pucelj prejel ob tako visokem imenovanju.

S pismom (dekretom), z dne 24. maja, na dan Marije Pomočnice, izdanim v Rimu, je gospod msgr., dr. Maksimiljan Jezernik, postulator v zadevi Slomškove beatifikacije, imenoval slovenskega župnika v Londonu, gospoda Stanislava Cikaneka za vicepostulatorja v Združenem kraljestvu.

Čestitamo!

Sprehod v novembru

“Si zaklenil?” je žena preiskujoče pogledala Tomaža, takoj ko sta napravila prve korake po pločniku. “Saj veš, da sem.” ji je Tomaž zatrdil, četudi je tisti hip začutil rahlo negotovost. “Kaj pa če sem pozabil, tako kot...” In kot da bi zaznala njegovo negotovost, mu je rekla: “Zadnjič si pustil odprto. No, saj veš, kako je s teboj,” se je obrnila in odhitela nazaj do vhodnih vrat ter si mislila: “Nič čudnega, če bi pozabil, ko pa je vsak dan bolj pozabljiv in ga vse bolj daje skleroza.” Bila je kar nekako razočarana, ker so bila vrata trdno zaklenjena, celo dvakrat. “No?” jo je Tomaž nekoliko nagajivo pogledal.

Stopala sta skupaj skozi drevored proti mestu. Novembrsko sonce je poševno sijalo skozi široke krošnje divjih kostanjev. Listje na temnih vejah in vejicah je valovilo v jesenskih sapah in se kazalo v tisočerih barvah. “Kot paleta največjega umetnika, ki že vso večnost pomaka čopič zdaj v eno, zdaj v drugo barvo. In njegova paleta je postala eno samo čudežno prelivanje barv - od tistih najbolj temnih, ki kot da prehajajo v valovanje novembrskih sap in nezavedajoč se naznanjajo zarjo svetih dni in odrešenjske luči v veliki tih noči.”

Veter je zapihal, kot da bi hotel odnesti s seboj Tomaževe misli. Morda jih je celo odnesel ali pa jih je le preusmeril v spremljanje velikih in majhnih listov, ki so se, odeti vsak v čisto svojo barvo, spuščali z vej. Napravili so nekaj krogov in pristali na pločnikih, na zeleni travi, na avtomobilih. Vsak je pristal tam, kjer mu je to določila usoda. Njihovi pristanki so bili povsem neslišni. Tomaž je pomislil: “Ko bi znala letala tako tiho pristajati!” Velik list, poln sončnih barv, je tedaj zakrilil naravnost proti Tomažu. Tudi ta je napravil nekaj krogov. Tomaž je samo stegnil roko, odprl dlan in list je obstal na njej tako nežno in neslišno, da je Tomaž kar obstal sredi pločnika in sploh ni slišal, ko je žena zamrmrala. “A že spet.”

Tomažu se je zdelo, da je ta kostanjev list kot pismo iz drugačnega sveta. In list je še ves svetel od sonca in topel od topline iz tistega drugačnega sveta prinesel Tomažu sporočilo, ki ga je slišal samo on, ker ga je poslušal s srcem.

“Skoraj bo minilo že eno leto, odkar sem se na tisti veji tam zgoraj začel pripravljati, da letos spomladi vzbrstim. Varno zakrit pod debelimi in toplimi ovojnicami

mi sem preživel zimo. Ni bilo lahko. Mrzel dež je ponoči zmrznil in me obdal z ledenim oklepom. Kar nekaj mojih bratcev in sestric ni preživelo, ko se je zaradi težkega ledu odlomila sosednja veja. Toda jaz sem ostal in tople pomladne sape so me skupaj s sončnimi žarki rešile ovojnic. Zagledal sem modro nebo nad seboj in ptice so me preletavale. Spodaj pa so hodili ljudje. Včasih se je kdo ustavil, pogledal v krošnjo in rekel: kako lepi listi. Dnevi pa so postajali daljši, vroči. Postajal sem čedalje večji, močnejši, dobival sem zrelo temnozeleno barvo. Čedalje več ljudi je počivalo spodaj pod konstanjem in hvalilo hladno senco. Počutil sem se zelo koristnega in potrebnega. Tako je bilo vse vroče, poletne dni. Potem so dnevi spet postajali krajši, jaz pa sem začel dobivati drugačno barvo. Prišel je umetnik in naslikal moje drevo. Prihajali so fotografi in poslikali moje drevo z vseh strani. Vsi so se čudili čudovitim barvam. Ti, Tomaž, mi verjameš, da sem bil zelo koristen in mnogim ljudem v veselje. Tebi lahko vse zaupam. Ti poslušaj s srcem.”

Veliki, mavrično lepi kostanjev list se je zazrl v Tomaža z neslišno prošnjo: “Tomaž, vzemi me s seboj, da me ljudje ne pohodijo. Tako grenka je namreč smrt pod trdimi koraki ljudi, ki ničesar ne vidijo, ki ničesar ne čutijo, samo hitijo in drviyo ter puščajo za seboj toliko pohojenih kostanjevih listov, toliko tihih in nevidnih smrti.”

Jože Urbanija

Janezov evangelij

Četrti evangelij je Janezov. Ta se od drugih tako močno razlikuje, da ga upravičeno obravnavamo samega zase, čeprav vsebuje isto Jezusovo razodetje kot drugi trije. V čem se razhaja od njih? Najprej v tem, da opisuje predvsem Jezusov nauk, manj pa Jezusova dela. Vsega skupaj vsebuje samo sedem čudežev, pa še te opiše tako na kratko, kot da čudež zanj ne bi bil pomemben, ampak mu služi le za posredovanje Jezusovega nauka.

Značilnosti Janezovega evangelija

Ključno vprašanje Janezovega evangelija je, kdo je Jezus? Končno se to vprašanje zaostri v soočenju z Jezusovimi sodobniki, ki ga obsodijo in pribijejo na križ.

Križ je bil Judom pohujšanje in poganom nesmisel.

Jezusa niso umorili, ker je delal čudeže, bil očitno naklonjen ubogim in zapostavljenim, niti ker je grajal gosposko in duhovščino, ampak ker je o sebi trdil, da je Božji Sin. Cel evangelij je eno **samo pričevanje** o Jezusovem božanstvu.

Druga razlika je značilni **Janezov slog in besedišče**, ki ga tudi površni bralec ne more zamenjati, s katerim od sinoptičnih evangelijev. Ko evangelist navaja Jezusove besede, jih, podobno kot pri vseh osebah, ki v evangeliju nastopajo, opremlja s tipičnim Janezovskim izrazjem ter jih povezuje v smiselne sestavke, ki tvorijo izpiljen slog. Evangelij je slogovno tako enovit, da nekateri celo dvomijo, da bi bilo to pristen Janezov izraz.

Pristnost evangelija

Janezov evangelij prav zaradi teh posebnosti kaže na drugačno izročilo, kot je sinoptično. To je danes eno najpomembnejših odkritij v ugotavljanju zgodovinske verodostojnosti tega evangelija. Kajti če opažamo tako različno predstavitev Jezusa pri sinoptikih in pri Janezu, s tako različnim izražanjem, bi si lahko postavili vprašanje, **ali gre sploh za istega Jezusa** ali ne. Temeljito raziskovanje tega dvojnega izročila je prišlo do prepričanja, da je v ozadju Janezovega evangelija celo starejše izročilo od sinoptičnega in da to izročilo kljub drugačnosti ni v nikakršnem nasprotju s sinoptičnim. Zato je ta evangelij velikanska obogatitev našega vedenja o Jezusu in Janezovem odnosu do sinoptikov.

Od sinoptikov se Janez razlikuje najbolj v tem, da navaja predvsem govore. Zato ga imenujemo duhovni ali pnevmatični evangelij. Vsi ti govori so naravnani na osrednjo resnico, kdo je Jezus. Ta je sicer povedana že na začetku, v prologu, ko je v pesniški obliki izražena skrivnost, ki presega vse druge skrivnosti, to je **učlovečenje Boga**. Kako je Bog, ki ga nebo in zemlja ne moreta obseči, postal v nazareškem Jezusu pravi Bog in pravi človek. Janez že s tem uvodom, ki mu pravimo prolog, a je po vsebini tako veličastna stvaritev, da jo lahko primerjamo uverturi v opero, preludiju v simfonijo, odgovoril na globalno vprašanje: kdo je ta Jezus iz Nazareta?

Jezus je učil v stebriščih jeruzalemskega templja.

Janezova teologija

Teologija Janezovega evangelija se kaže v njegovem povzetku, kjer pravi, da je Jezus storil veliko znamenj, ki pa **niso vsa zapisana v tej knjigi**, ta pa so zapisana, da bi se vsi vi prepričali oziroma verovali, da je Jezus Kristus. Božji sin in da bi po veri vanj imeli življenje. Jezus sam pove tri osrednje resnice svojega evangelija.

Prva je, da je nazareški Jezus prerokovani, obljubljeni Mesija, Kristus. V tistih časih je bilo namreč veliko ljudi, ki so se razglašali za mesija, kajti mesijanstvo je bilo takrat nekaj izrazito političnega. Velikanska večina Judov je takrat pričakovala političnega mesijo, ki bo narod rešil izpod okupacije rimskega imperija ter reformiral socialno in versko življenje.

Janez pa **pokaže na Jezusa kot Mesija**, ki ni prišel človeka reševati telesnih tegob, ampak tegob, ki jih trpi pod oblastjo hudega duha. Jezus je torej izraziti duhovni odrešenik. Janez dokazuje Jezusovo duhovno mesianstvo s tem, da navaja starozavezne prerokbe, ki so se uresničile na trpečem Jezusu. Ko Jezus visi na križu, Janez navaja dve starozavezni prerokbi, ki sta se dobesedno uresničili na trpečem Jezusu na križu. "Nobene kosti mu ne bodo strli in gledali bodo vanj, ki so ga prebodli."

Uresničenje teh mesijanskih prerokb na Jezusu je za Janeza dokaz, da je ta Jezus pričakovani Mesija, odrešenik.

Druga temeljna resnica je, da je nazareški Jezus Božji sin. Da je res **Bog od Boga**, da je res božji poslanec, kakor Jezus sam sebe imenuje. To je bila za njegove sodobnike težko sprejemljiva resnica, kar je razumljivo, saj so imeli Jezusovo razglašanje za Božjega sina za bogokrunstvo. Jezus se pri Janezu, v primerjavi s sinoptiki, kjer Jezus govori preprostim ljudem, o tem večinoma pogovarja z narodnimi voditelji, s pismouki, ki so bili takrat najbolj učen stan.

Tretje, osrednje sporočilo evangelija pa je, da je samo v Jezusu mogoče najti Boga in se zveličati. Vera je zato tu središčni izraz. Janez edini od evangelistov govori tako, kakor da je to že udejanjeno. Kdor sprejme Jezusa, se mu zaupa in se mu do kraja podari, z eno besedo veruje, ima večno življenje. Se pravi, da je to, kar menimo, da je možno šele po smrti, udejanjeno že s sprejemom vere.

Iztok Kržič

Janezov pogled na človeštvo

Janez deli človeštvo na dva dela, na verne in neverne, na pravične in krivične, na tiste, ki Kristusa sprejemajo, in tiste, ki ga ne sprejemajo. In kdor ga ne sprejema, se sam obsodi; osrednja resnica Janezovega evangelija je beseda *chrysis*, ki pomeni sodbo oziroma ločiti se. Kdor ne sprejema Jezusa, se sam izloči.

Obsodba ne bo v tem, da bo Bog, ko pride, nekoga na silo postavil na desno ali na levo, ampak se bo vsak sam, brez kakršnekoli prisile postavil na stran, kamor se je odločil v življenju.

Iz izročila nam je v spominu, da bodo ob poslednji sodbi zveličani postavljeni na desno, pogubljeni pa na levo. To kakovostno delitev na desno in levo lahko zasledimo tudi v starozaveznih tekstih. Pri Izaiju je na desni božje varstvo; torej je na desni sreča, na levi pa nesreča.

Mariborsko-lavantinska škofija

Podobno kot sekovsko je tudi **lavantinsko škofijo** ustanovil salzburški nadškof Eberhard II. Z dovoljenjem papeža Honorija III. (listina z dne 25. julija 1225) je nadškof Eberhard v ustanovni listini 10. maja 1228 ustanovil škofijski sedež in kapitelj pri Šent Andražu v Labotski dolini, ne pa tudi določil škofijskega ozemlja. S posebno izjavo (kapitulacija) se je moral lavantinski škof odpovedati svoji jurisdikciji. Postal je praktično le **pooblaščen generalni vikar** salzburškega nadškofa s škofovskim posvečenjem. Na ponoven pritisk papeža Inocenca IV. (1243-1247) je nadškof Eberhard leta 1244 novi škofiji vendarle določil majhno škofijski ozemlje, ni pa preklical kapitulacije, ki je lavantinskega škofa v vsem podredila salzburškemu. Lavantinski škofiji je nadškof Eberhard določil naslednje župnije: Šent Andraž s podružnicami, Labot, Remšnik, Sv. Florijan ob Laznici na današnjem srednjem Štajerskem, kapeli sv. Petra pri Lindbergu in sv. Martina v Slatinskem Doku (Sussenteller) jugozahodno od Lipnice, Dravograd in levo obrežje Drave do Remšnika.

Leta 1284 je postal lavantinski škof Konrad pl. Vonstorf, kasnejši salzburški nadškof. On je bil **prvi lavantinski škof**, ki ga je potrdil papež v Rimu. Mnogi lavantinski škofje so opravljali razne politične in diplomatske posle za avstrijske vojvode, ker so bili njihovi škofijski dohodki premajhni. Škof Ditrih Wolfhauer je leta 1318 dobil zase in za svoje naslednike na lavantinskem škofijskem sedežu knežji naslov. Izredne zasluge za obnovo katoliške vere v notranjeavstrijskih deželah je imel Jurij Stobej pl. Palmburg (1584-1618). Kot vladni namestnik je škof Stobej leta 1598 v posebni spomenici nadvojvodi Ferdinandu predložil načrt politične rekatolizacije

notranjeavstrijskih dežel v duhu določil augsburškega verskega miru.

Ko je v času Marije Terezije postalo aktualno vprašanje preureditve škofijskih meja, so se začela dolgotrajna pogajanja zaradi novih meja tudi lavantinske škofije. Do korenitih sprememb je prišlo šele v času Jožefa II. Lavantinski škofiji je bilo leta 1786 dodeljeno velikovško in celjsko okrožje. S tem pa je do tedaj večinoma nemška **škofija postala večinsko slovenska**. Škof Vincenc Jožef pl. Schratzenbach (1777-1790 in 1795-1800) pa je obdržal svoj škofijski sedež v Šent Andražu, torej na skrajnem robu škofije. Iz pastoralnih razlogov si je zato škof Leopold Maksimilijan grof Firmian (1800-1822) prizadeval prenesti škofijski sedež v Maribor. To pa bi seveda sprožilo novo razmejitev škofijskih meja, ki se ji je upiral predvsem sekovski škof. Mariborsko okrožje je namreč z jožefinskimi reformami prešlo pod upravo sekovskega škofa v Gradcu. Uresničitev Firmianovih načrtov so preprečile francoskoavstrijske vojne, njegova naslednika Ignacij Franc Zimmermann (prvi slovenskozavedni lavantinski škof) in Franc Kutnar pa za selitev iz Šent Andraža nista imela prave volje. Firmianovo zamisel je uresničil šele **Anton Martin Slomšek** (1846-1862). Svetniški škof, velik narodnjak, narodni buditelj, pedagoški pisatelj in pesnik, je s pomočjo salzburškega nadškofa Maksimilijana Jožefa Tarnoczyja (1851-76) prepričal krškega in sekovskega škofa, da sta pristala na novo razmejitev vseh treh škofij. Škof Slomšek se je z dovoljenjem Konzistorialne kongregacije v Rimu z dne 16. maja (razmejitev med lavantinsko in sekovsko škofijo) in 25. maja 1857 (razmejitev med lavantinsko in krško škofijo) odpovedal velikovškemu okrožju in v zameno zanj prejel **mariborsko okrožje**. Za nov škofijski sedež si je Slomšek izbral Maribor, kjer je bil 4. septembra 1859 slovesno umeščen.

Odslej so se meje lavantinske škofije **prilagajale državnim mejam**, kot sta jih diktirali obe svetovni vojni. Ozemeljsko se je lavantinska povečala zlasti leta 1923, ko so prišle pod upravo lavantinskega škofa župnije mežiške doline (iz krške škofije) in Prekmurje (iz somboteljske) škofije. Leta 1924 je bila lavantinska škofija izločena iz salzburške metropolije in neposredno podrejena Svetemu sedežu. Leta 1962 je bila preimenošana v mariborsko-lavantinsko škofijo, dve leti kasneje pa so bile njene meje nasproti krški, sekovski in soboteljski škofiji tudi cerkvenopravno izenačene z državnimi mejami. Od leta 1968 je vključena v slovensko cerkveno pokrajino.

France M. Dolinar

Med predsednikom in pogajanji

V Sloveniji se pripravljamo na volitve predsednika republike. Kot je znano, je slovenska politična ureditev taka, da predsednik države nima kakšnih posebnih pooblastil. Vlado ima v rokah predsednik vlade. Služba predsednika države je predvsem v tem, da državo predstavlja. Zato si želimo na takem mestu človeka, ki bi bil sprejemljiv za čim širši krog ljudi. Predvsem pa človeka, ki bi znal upoštevati, da nima on oblasti v rokah in se ne bi vmešaval v razmerje političnih sil in ne bi skušal opravljati delo, ki ga ima predsednik vlade. Skratka, da bi že v tem pogledu dal zgled spoštovanja ustave.

Še vedno smo v obdobju, ki ga označuje beseda prehod ali tranzicija. V tem vmesnem obdobju imamo veliko nalog. Odstraniti je treba ostanke komunističnega načina vladanja, dela in mišljenja. Na noge je treba postaviti demokratično in pravno državo. Državo, kjer bodo človekove pravice do konca spoštovane in kjer bo vsakdo lahko prišel do svoje pravice, ker bodo zakoni spoštovani, zakoni pa bodo tudi pravični.

Lep primer je ravno denacionalizacija. Pravičnost zahteva, da tisti, ki je po krivici vzel, to vrne. Mnogim ljudem je bilo v komunizmu imetje po krivici odvzeto. Vendar so pri nas tisti, ki imajo od odvzetega imetja korist, še danes dovolj močni, da zavirajo vračanje pokradenega imetja. Posebno radi se pri tem zaganjajo v Cerkev. Noben že sklenjen dogovor jih ne veže. Letos poleti sta ljubljanski nadškof in predsednik vlade podpisala dogovor, da bosta sporazumno rešila vprašanje vračanja gozdov, do katerih je ljubljanska nadškofija upravičena. Te dni pa so nekateri poslanci Liberalne demokracije dali jasno vedeti, da ne mislijo spoštovati dogovora, ki ga je pred dvema mesecema podpisal njihov predsednik.

To je še posebno mučno v tem trenutku, ko bi se naj začela pogajanja med Katoliško cerkvijo v Sloveniji in vlado o odprtih vprašanjih in ki bi naj pripeljala do mednarodnega sporazuma med Slovenijo in Svetim

sedežem o položaju Cerkve pri nas. Vprašamo se, ali se kaj podobnega ne bo dogajalo tudi med pogajanja med državo in Cerkvijo o drugih vprašanjih: da bodo namreč med tem časom liberalni poslanci, ki se v svojem sovrastvu do Cerkve cinično požvižgajo na vsa načela pravičnosti, spet prehiteli pogajanja in hoteli uzakoniti rešitve, ki niso bile dogovorjene in ki za Katoliško cerkev niso sprejemljive, ki torej niso rešitve.

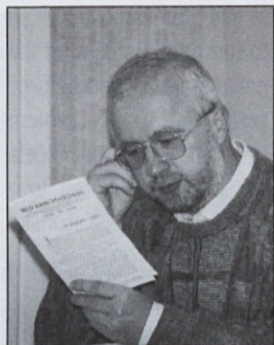
Zato si lahko v tem času **pred predsedniškimi volitvami** želimo predsednika države, ki bi bil drugačen in ki bi s sredstvi, ki jih ima na voljo - to pa je predvsem jasna beseda, ugledna preteklost in osebna poštenost - delal za to, da bi se čim prej znebili starih komunističnih navad totalitarne vladavine, ki se ni menila ne za pravičnost in ne za dano besedo, ampak samo in izključno za svojo korist. V naši domovini gotovo ne manjka ljudi, ki bi to bili voljni in sposobni narediti.

Pri izbiri primerne kandidata imajo prvo besedo politične stranke. Tiste, od katerih bi smeli najprej pričakovati izbiro primerne kandidata in seveda skupnega kandidata, pa so žal zopet sprte med seboj. Ta nesloga že dobiva take razsežnosti, da postaja prava nacionalna katastrofa, kajti tri stranke, ki gotovo predstavljajo hotenje več kot polovice državljanov, so zaradi neenosti popolnoma brez moči in danes na političnem področju povsem neučinkovite. Človek ima včasih vtis, da bolj tekmujejo med seboj kakor pa z nekdanjimi komunisti in njihovimi nasledniki.

Katoliška Cerkev se pripravlja na pogajanja z državo, če bo seveda na strani vlade resna volja za to. V preteklosti je ni bilo in že omenjeni pokazatelji ne vplivajo preveč upanja. Kljub temu moramo upati in si zanje prizadevati. K temu nam lahko pomaga predvsem zgled tujine. Primerjalna analiza pa tudi jasno kaže, da so v političnem in kulturnem prostoru, v katerega spada tudi Slovenija, skoraj vse države s pomembnim deležem katoliškega prebivalstva že sklenile ali pa sklepajo meddržavne dogovore s Svetim sedežem.

Sklepanje dogovora z Apostolskim sedežem torej nima nič opraviti s tako ali drugačno ideološko usmeritvijo kake vlade, temveč predstavlja nedvomen politično-praven srednjeevropski standard za zagotavljanje svobodnega delovanja Katoliške cerkve.

Anton Stres

Ali vidite na obzorju zarjo, ki naznanja lep dan?

Vsak župnik je najbrž v zadregi, kako napisati tisto, kar vidi v življenju zdomske župnije in prek njenih meja, saj čuti, da je treba o tem in onem spregovoriti. Za mano je sicer šele ali pa že 18 let duhovništva in skoraj pet let zdomstva, štiri leta v Franciji in eno leto v Nemčiji.

Prvo, o čemer želim spregovoriti, je tema, ki je najbrž skupna povsod po zdomstvu: **koliko je v nas slovenske narodne zavesti** (pa ne samo v besedah) in kaj je za slovensko narodno življenje v tujini druga in tretja generacija pripravljena narediti. So znamenja, ki kažejo na to, da prav malo! Ob raznih priložnostih se srečujem in pogovarjam z ljudmi, ki so tik pred upokojitvijo ali pa že upokojeni, s starimi starši, dedki in babicami torej. S ponosom pripovedujejo, kaj vse so naredili za narodno in versko vzgojo svojih otrok, kako so jih vsako soboto in ali nedeljo vozili v slovensko šolo, k slovenskemu verouku in bogoslužju, na prireditve, se doma z njimi pogovarjali v domačem materinem jeziku. Tako so se njihovi otroci bolj ali manj vsi naučili lepega slovenskega jezika (to se vidi najbolj v domovini, ko domači ljudje hvalijo: 'Pa tako lepo slovensko govorite.') in jezika okolja, v katerem živijo in so se šolali. Tudi ti že odrasli otroci to s ponosom pripovedujejo in potrjujejo besede svojih staršev. Toda do česa je prišlo? Ti odrasli otroci so se poročili in imajo svoje otroke, ki hitro odrasčajo. Treba jih je vpisati v šolo. Kaj pa pouk slovenščine, kaj pa verouk v slovenščini in slovensko bogoslužje? Kar naenkrat se je **nekje nekaj zataknilo**, pojavijo se razni izgovori, ki sploh ne držijo: boljše bo, da se otrok uči samo en jezik, tako daleč je do šole in pouka slovenščine, do cerkve... To, kar so njihovi starši za njih naredili v težjih gmotnih, stanovanjskih in drugih okoliščinah, oni za svoje otroke sploh niso pripravljene narediti, tega vzeti na svoje rame. Pa se razdalje niso nič spremenile. Spremenilo se je nekaj v njih, kot kaže, se je spremenila **lestvica vrednot**. Po svetopisemsko bi se

vprašali: kdo je grešil, oni ali njihovi starši, njihovi vzgojitelji, duhovniki, voditelji društev, snovalci in pripravljenci raznih prireditev...? Nekateri bodo rekli, da ni več otrok. Morda jih je res nekaj manj, tu so še narodnostno in versko mešani zakoni in podobno. Toda ko duhovnik lista po kartoteki slovenskih župljanov v tujini, temu ne more pritrditi.

Seveda pa ni vse tako črno in brezizhodno. Tudi med mlajšimi in mladimi, ki se še šolajo ali končujejo šolo v tujini, je **veliko narodne zavesti**, zlasti pa želja, da bi nadaljevali študij v domovini, v Sloveniji in tam živeli. Toda spet se nekaj zatakne, pa ne v njih samih ali pri njihovih starših, ne, zatakne se v domovini!

Spomladi 1997 je slovensko veleposlaništvo iz Bona poslalo dopis o možnosti študija v Sloveniji tudi na slovensko župnijo in župnik je to obvestilo posredoval faranom. Bodoča maturantka se je pozanimala, kako in kaj naprej, saj je hotela študirati v Ljubljani. Konec junija je bila matura v žepu, zdaj pa takoj v Slovenijo, čim prej oddati maturitetno spričevalo in urediti še druge potrebne reči, da bo ostalo še kaj zasluženih počitnic. Celotna nostrifikacija mature oz. maturitetnega spričevala je bila že 11. julija na prijavnih službah, medtem ko so maturanti v domovini morali še skoraj dva tedna čakati na rezultate o (ne)opravljeni maturi. V juliju in avgustu sta kandidatka in njena mati napravili vrsto poti, od univerze do šolskega ministrstva in še kam, od Poncija do Pilata, toda nikjer ni bilo namiga, da bo vpis neuspešen ali uspešen. Konec avgusta dobi v roke papir, da naj čaka do 20. septembra, ko bo o vpisu obveščena. Toda na naslovu v Nemčiji je 10. septembra čakalo obvestilo, ki je bilo v Ljubljani oddano na pošto 25. avgusta, da mora kandidatka 5. septembra v Ljubljani opraviti tri preizkusne izpite. Prepozno, 5. september je že zgodovina! V pismu, ki je prišel na naslov v Nemčiji 27. 9. 1997, pa je bilo sporočilo, da njena matura ni priznana kot matura, ampak kot zaključni izpit, zato z vpisom ne bo nič, zraven pa še obvestilo, da je drugi prijavnih rok za prosta mesta na drugih fakultetah od 1. do 25. septembra 1997. Kdor more razumeti, naj razume!

Najbolj sočna birokratska zadeva pa še pride. Šolske oblasti v Sloveniji so kandidatkinino maturo kar razveljavile oz. priznale samo kot zaključni izpit, češ da so maturo iz Hessna nepriznale, čeprav na maturitetnem spričevalu jasno piše, da lahko s to maturo študira na vseh univerzah v Nemčiji /npr. v Heidelbergu, Regensburgu, Giessnu, da omenim samo nekatere "manj

pomembne" na ljubljanski pa, kot je videti, ne. Nemške šolske oblasti so izjemoma izdale celo potrdilo, da je učni program na vseh nemških gimnazijah izenačen. Zraven pa je bil izrečen še nasvet šolskim oblastem v Sloveniji, naj se vendar pozanimajo že prej, kako stvari stojijo. In tako maturantka nima priznane niti mature iz nemščine, čeprav jo je uspešno opravila v Nemčiji v nemškem jeziku. Še enkrat: kdor more razumeti, naj razume! Kaj pa če bi se iz iste gimnazije hotel vpisati na Ljubljansko univerzo nekdo z nemškim potnim listom? Skoraj gotovo bi bil vpisan, saj bi bilo to priznanje o kakovosti univerze!? Zdaj celo v Nemčiji prijatelji prizadete in nemške šolske oblasti z zanimanjem pričakujejo razplet.

Doma nekaterim očitajo, da sramotijo v tujini Slovenijo, ko se pritožijo tej ali oni tuji ustanovi. Odgovorite, prosim, kdo sramoti Slovenijo? In taka država Slovenija s takimi predpisi hoče priti v Evropsko zvezo, ob bok državi, ki ji ne priznava gimnazijskih programov! Konzularna služba ščiti interese in pravice svojih državljanov pred tujo oblastjo, zdaj pa mora zagovarjati konzul interese in pravice slovenskega državljan pri slovenskih oblasteh in tako reševati čast slovenske države pri tujcih in pri slovenskih državljanih; poleg njega pa še mnogi drugi, velikokrat ravno slovenski duhovniki pri svojem vsakdanjem delu.

Pred leti so naši ljudje zaradi režima doma jemali tuje državljanstvo. Zdaj pa se odpovedujejo slovenskemu zaradi nemogočih birokratskih zadev in predpisov, zaradi takšnih in podobnih 'dobrodošlic' v domovini. Tako volilna zakonodaja kot zgoraj opisani primer sta jasen dokaz, da slovenski zdomci in izseljenci doma niso zaželjeni; zaželjeni so samo takrat, ko prinesejo trdo valuto, ki pa naj bi jo kar darovali na oltar domovine. S pokojnim profesorjem Janžekovičem ponavljam: Naj vendar enkrat nekdo že zavpije!

Kakor prerok v Stari zavezi, ki je rojakom v izgnanstvu budil upanje na konec suženjstva in vrnitev v domovino, mora slovenski dušni pastir v tujini tudi proti upanju v rojakih buditi in ohranjati prepričanje, da ni vse zaman, da se bodo stvari uredile, naj se ne odpovedujejo slovenskemu državljanstvu, naj vztrajajo pri iskanju in zaščiti svojih pravic in še in še... Koliko časa bo še potrebno, koliko vode bo še preteklo? Ali vidite na obzorju zarjo, ki naznanja lep dan?

Martin Retelj, župnik v Frankfurtu

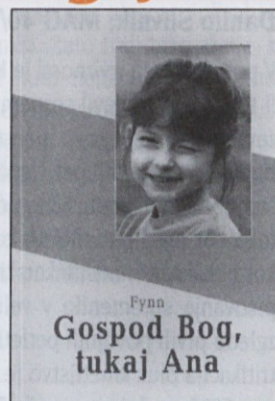
Novo pri Ognjišču

Fynn

Gospod Bog, tukaj Ana

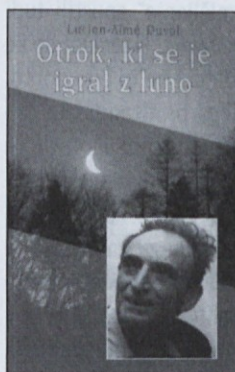
"Med dobrimi knjigami so nekatere poštene in spodbudne, ganljive, pre-roške in take, ki človeka plemenitijo. V mojem jeziku pa je še ena vrsta: to so knjige, ob katerih vzklikneš: Ah! Tale je ena od njih." Tako je zapisal Vernon Proxton v uvodu k tej nenavadni knjigi, v kateri spremljamo "teološke debate" med drobno deklico Ano in njenim odraslim prijateljem, ki se skriva pod imenom Fynn. Knjigo je mojstrsko prevedla Katarina Bogataj-Gradišnik. Prva izdaja (1992) je bila v nekaj mesecih razgrabljena.

Knjiga ima 199 strani in stane broš. 1.200 tolarjev.

Lucien-Aime Duval

Otrok, ki se je igral z luno

Iskrena izpoved znanega francoskega jezuita Duvala, ki je zaslovel v petdesetih letih po tem, da je "evangelij oznanjal s kitaro". S svojimi verskimi popevkami je privabljal številne poslušalce, zlasti mlade po vsej Franciji. Na teh napornih gostovanjih je od utrujenosti rad segel po kozarcu in kmalu je odkril, da je od alkohola zasvojen. Uspešno se mu je rešiti iz tega pekla ob pomoči "anonimnih alkoholikov", povezanih v prijateljska občestva. O tem načinu zdravljenja govori dr. Jože Ramovš v drugem delu knjige (Alkoholizem, urejanje alkoholikov in anonimni alkoholiki). Knjigo je prevedel p. France Šetar.

160 strani, broš. 1.100 tolarjev.

Zapisali so...

Danilo Slivnik, MAG 40/97

V pomanjkanju izvirnosti je Kučanov volilni štab pretekli teden spet objavil seznam posameznikov, ki naj bi se zavzemali za njegovo ponovno kandidaturo in spodbudili "preostalih" pet tisoč državljanov, da predlog s svojimi podpisi množično podprejo. Vse je bilo natanko tako kot pred petimi leti, ko je Kučan prvič kandidiral kot nekakšen "nadstankarski" kandidat in ko se je podpisovanje spremenilo v veliko politično kampanjo po zgledu prvih povojnih petletk: "Nič ni nemogoče", "elektrifikacija plus kmetijstvo je demokracija" in "dobili bomo 5000 podpisov, pa če je treba vsem državljanom polomiti prste..."

Še predlagatelj liste je bil isti mož kot zadnjič: nekoliko dolgočasni dr. Matjaž Kmecl, ki je povedal nekaj stavkov o tem, da potrebujemo dobrega predsednika, da taki ne tičijo ravno za vsakim vogalom in da že imamo enega, ki je še uporaben. Za preostalo naj bi poskrbeli ljudje, ki bi se morali očitno (tako kot v prvih povojnih petletkah) veseliti, da lahko pomagajo pri kandidaturi, zbirajo podpise, preprečujejo sosede, češ da je aktualni predsednik pravi kandidat, in delajo vtis, da gre za pomembno politično dogajanje (o tem, ali je tudi demokratično, naj ne bi razmišljali).

Zanimivo je, da so se po zadnjih Janševih napovedih o novi politični geometriji v "razmišljanje" spustili tudi nekateri intelektualci okrog Nove revije. Naenkrat so se predramili in začeli ugotavljati, da naj ne bi bilo dobro, da pomladna opcija nima realnega protikandidata Milanu Kučanu. Ugotovili so, kar so pred njimi ugotovili že mnogi volivci pomladi, vendar so pozabili, da je že prepozno za kakršnokoli učinkovito dejanje in da bi bil ta trenutek nastop vsakršnega pomladnega kandidata le nekakšen slab in nepotreben alibi za Kučanovo zmago na novembrskih predsedniških volitvah. In kar je še bolj presenetljivo: kot možnega Kučanovega protikandidata naj bi omenjali dr. Franceta Bučarja; tistega, ki je bil predsednik prvega demokratičnega parlamenta in ki je bil s svojimi muhastimi pogledi (in skrajno kontroverznimi političnimi dejanji) v prvem obdobju največ kriv, da se je tranzicija v Sloveniji tako slabo zasukala. Zdaj pa naj bi spet reševal "čast" demokracije v državi (po čigavi volji?)

Komentar v Demokraciji, 2/10/1997

Postala je že tradicija, da se v Sloveniji zgodijo pomembne stvari, ko Milan Kučan odpotuje v tujino. Konec maja 1988, ko je bil Kučan v Beogradu, so agenti SDV aretirali Janeza Janšo. Konec marca 1994, ko je bil Kučan v Chicagu, so odstavili Janeza Janšo, zdaj, ko je Milan Kučan spet odpotoval v ZDA, je policijski minister Mirko Bandelj napovedal, da se agesorški oficirji JLA lahko vrnejo v Slovenijo.

To se je zgodilo v najboljšem mogočem trenutku, saj so v Bonnu končali sojenje Srbu zaradi vojnih zločinov, Američani pa se pripravljajo na aretacijo generala Ratka Mladića in Radovana Karadžića. Zato so uradni propagandisti zganjali neverjetno propagando, da je treba izboljšati stike z balkanskimi državami, kar dejansko pomeni izboljšanje stikov s Srbijo. Preden je Kučan odpotoval, je še dopovedal Borutu Pahorju, naj neha igrati opozicijo in naj podpre izvolitev dr. Borisa Frleca za novega zunanjega ministra. Večji del krivde za tako stanje nosita brata Podobnik, saj s svojim mostiščarstvom pokrivata politiko, ki neposredno škoduje slovenskim nacionalnim interesom.

Zato seveda ni bilo mogoče pričakovati, da bo na seji parlamenta sploh prišlo do kakšnih bistvenih odločitev, še posebej potem ne, ko je Združena lista podprla izvolitev dr. Frleca za zunanjega ministra. Brata Podobnik seveda nimata strokovnjaka za mednarodno politiko, zato sta tudi podprla izvolitev dr. Frleca, poslanci SLS pa se med razpravo o Natu sploh niso oglasili. Kučanov klan se je zbal, da bo v razpravi o nevstopu Slovenije v Nato glavni del razprave potekal o nakupih orožja, kjer je imel vodja klana glavno besedo. Tonetu Partljiču, ki ima v LDS nalogo, da z gostilniškim nakladanjem razvojeni razpravo se je tokrat pridružila še Darja Lavtižar Bebler in nekateri poslanci LDS. Nekateri so se čudili, ko so poslušali govor Janeza Drnovška, saj niso mogli razumeti, kje pobira fraze, napaberkovane iz svetovnega tiska. Šele ko se je iz dobro osveščenih krogov ministristva za zunanje zadeve izvedelo, da je Drnovšek vzel govor Ivo Vajglu so stvari postale veliko jasnejše. To je pojasnilo zakaj je Ivo Vajgl potem tako nespretno improviziral. Sicer pa je Drnovšek ponavljal dve absurdni trditvi. Gre namreč za trditvi, da se na odločitev o širitvi zveze Nato ni dalo vplivati in da nas v svetu poznajo. Uveljavljanje Slovenije v svetu je seveda prvi pogoj zunanje politike, vendar pa še zdaleč ni zadosti, da bi lahko uresničevali svoje nacionalne interese. Drnovšek

je tudi zatrdil, da se je julija pogovarjal z nemškim kanclerjem Helmutom Kohlom na štiri oči, toda Ivo Vajgl je v poletnem TV-omiziju trdil, da je bil zraven med pogovorom, kar kaže, da Drnovšku peša spomin.

Franci Petrič, DRUŽINA 40/97

Za god nadškofa Franca Rodeta, 4. oktobra, je že navsezgodaj s "prijaznim" darilom na naslovnici v sobotni številki poskrbel "samostojen časnik za samostojno Slovenijo". Objavil je rezultate telefonske ankete, v kateri so 30. septembra in 1. oktobra spraševali "naključno izbrane" telefonske naročnike o "njihovem odnosu do rimokatoliške Cerkve v Sloveniji" in zraven objavil ilustrativni grafikon o odnosu Slovencev do nadškofa dr. Šuštarja in dr. Rodeta. Težnja, ki jo katoliški časnikarji že nekaj časa opazujemo pri nekaterih naših stanovskih kolegih v laičnih časopisih, je v objavi ankete dobila dokončno potrditev: od prvega javnega nastopa dr. Rodeta (za TV Slovenija v Rimu ob objavi imenovanja) si pomemben in vpliven del časnikarske srenje prizadeva pred slovensko javnostjo očrtni novega nadškofa, katerega jasna in prodorna stališča jih motijo, jim vzbujajo nelagodje, nekatere celo spravljajo v jezo. Najprej so poskusili z objavo t. i. duhovniške afere in njenim pretiranim pomenom za moralni ugled Cerkve, nato so se razpisali ob brezjanski izjavi o splavu v slovenski ustavi in nadškofa razglasili za "bolj papeškega od papeža". Zdaj pa so zato, da bi diskreditirali nadškofa Rodeta, izrabili osebnost nadškofa dr. Alojzija Šuštarja, moža, ki je skoraj dvajset let navzoč v slovenski javnosti in ima zaradi nekaterih odločilnih trenutkov v naši preteklosti izjemne zasluge in ugled.

Vsak resen in pošten človek si bo ob tej anketi najprej postavil eno samo vprašanje. Koga naj nagovarjajo objave take ankete? Neverne? Ne, ti so oddaljeni, nimajo stališča ali pa se ne menijo za ljudi in dogajanje v Cerkvi. Če pa se že potem je že vnaprej jasno, da bodo njihova stališča odklonilna in njim taki rezultati ne bodo povedali nič bistveno novega. Jasno je torej, da je objava namenjena vernim. Slovenskim kristjanom, ki so ob nadškofovih izjavah opogumljeni, da se brez strahu soočajo z nasprotovanjem veri in Cerkvi v javnem življenju. Zdi se, da je nekatere ob kristalno jasnih besedah nadškofa Rodeta, ki temeljijo v cerkvenem učitelstvu in v Svetem pismu ter s sodobno govorico nagovarjajo današnjega slovenskega kristjana, strah.

Strah pred tem, da bi slovenski kristjan, ki so ga pol stoletja zatirali, ustražovali in zapostavljali, dejavno vstopil v javno življenje in s svojim glasom vplival na razvoj dogodkov v naši družbi. Zato tudi take akcije, ki so velikokrat za pametne ljudi nerazumljive pa tudi težko sprejemljive. Kako moremo razumeti skorajda histerična pisanja sicer prodornih časnikarskih peres ob romanju kipa fatimske Marije po slovenskih župnijah, romanju, ki ga razglašajo kar za križarsko vojno? Strah ima velike oči, zato se boje molilcev rožnega venca ob kipu, ki že petdeset let roma po državah sveta...

Rekli so...

Lojze Peterle v Postojni

Postojna, 28. septembra - "Če hočemo trdno prihodnost, moramo prelomiti s preteklostjo," je v slavnostnem govoru na 8. taboru Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) v Postojni poudaril predsednik stranke Lojze Peterle in vnovič pozval k dogovoru pomladnih strank o skupnem kandidatu na novembrskih predsedniških volitvah.

Peterle je spomnil na volitve v Romuniji, Bolgariji in na Poljskem, kjer "volivci več ne stavijo na t.i. reformirane komuniste v liberalni ali kakšni drugi preobleki". Vstop Slovenske ljudske stranke (SLS) v vlado skupaj z liberalnimi demokrati je Peterle ocenil kot prevaro dane besede s strani te stranke, s tem pa se tudi podaljšuje politična nejasnost v Sloveniji.

Slovenija bi prelom s preteklostjo uresničila z vstopom v zvezo Nato in Evropsko zvezo, je ocenil Peterle. Starim političnim silam v resnici ni za vključevanje v evropske integracije, je menil, takšna pa naj bi bila tudi ocena EZ in Nata o stanju v Sloveniji, kjer naj bi po ocenah teh dveh integracij reforme in preobrazbe po padcu komunizma potekale prepočasi.

Prvak SKD je opozoril na nerešena vprašanja med Cerkvijo in državo, za katera meni, da naj bi jih uredili skladno z demokratičnimi načeli, partnersko kjer gre za skupno dobro. Pri tem je Peterle poudaril, da stranka podpira stališče Cerkve v zvezi s prosto izbiro o rojstvu otrok, kjer se je in se "zavzema za življenje".

Predsednik SKD je v današnjem slavnostnem nagovoru udeležencem 8. tabora v Postojni še izrazil mnenje, da se stranka konsolidira, podprl ustanavljanje novih občin ter pozval k odgovornim pripravam na letošnje volitve v

državni svet in na občinske volitve, ki bodo prihodnje leto. 8. tabora SKD se je po oceni organizatorjev udeležilo več kot 10.000 ljudi iz vse Slovenije ter najvišje vodstvo stranke, pozdrave pa so taboru poslale tudi nekatere sorodne stranke iz tujine.

Janez Janša v parlamentu

“Oktober 1996 sta ameriški kongres in senat sprejela akt, v katerem sta podprla širitev Nata s tremi oziroma pogojno s štirimi državami v prvem krogu. Devet mesecev pred končno odločitvijo na madridskem vrhu v začetku julija 1997 je imela Slovenija, tako je vsaj kazalo, še vse realne možnosti, da bi bila sprejeta v Nato v prvem krogu. Le pol leta za tem so se zaradi objektivnih in subjektivnih vzrokov te možnosti zmanjšale.

Na temelju tujih javnih glasil lahko presodimo, da slovenska vlada z zahtevano in pričakovano dejavnostjo krepko zamuja. Čedalje bolj drsimo na konec liste držav, ki kandidirajo za polnopravno članstvo v Natu. Posledice pa utegnejo biti katastrofalne.

Mednarodna javnost je Slovenijo skupaj z Romunijo uvrstila v skupino držav, ki so sicer naredile: “Precejšen napredek na poti k demokraciji, kljub temu pa še ne izpolnjujejo v zadostni meri sprejemljivih pogojev, kot so na primer: privrženost tržnemu gospodarstvu in demokraciji, civilni nadzor nad vojsko, minimalna stopnja medsebojne vojaške skladnosti in pripravljenost sprejeti vse odgovornosti povezane s članstvom.”

Glavni očitki Sloveniji, ki jih je bilo takrat mogoče prebrati v uradnih in neuradnih aktih in listinah pa tudi v javnih občilih, so bili: nedokončane politične, ekonomske in vojaške reforme, nakup vojaške opreme v državah nečlanicah Nata, namerno zavlačevanje procesa vračanja nacionaliziranega premoženja in s tem poprave krivic, storjenih v totalitarnem režimu, proces privatizacije poteka prepočasi, oviranje tujih vlaganj, spremembe po demokratičnem preobratu niso bile zadostne, ni dovolj pripravljenosti, da bi izpolnila nekatere zahteve obrambne obveznosti, civilni nadzor nad vojsko je pomanjkljiv, pripravljenost Slovenske vojske je nezadostna, omenjena pa je bila tudi prodaja vojaške opreme Iranu. V prilogi za sklic te izredne seje smo priložili vse te dokumente in vse članke. V mnogih primerih so očitki držali. Končna odločitev v Madridu mednarodne javnosti ni presenetila. V veliki meri pa je presenetila slovensko javnost.

V deklaraciji Nata ni nobenega zagotovila, da bo do drugega kroga širitve tudi dejansko prišlo. Je le obljuba. S tem ko Slovenija ni bila vključena v prvi krog, je zamudila zgodovinsko priložnost, da si že v prvem krogu zagotovi svoje mesto v tej obrambni organizaciji in se tako dokončno uveljavi kot stabilna ter razvita evropska država. Namesto tega so pred nami vprašanja, za katera se je zdelo, da se ne bodo postavila, da bodo rešena samodejno oziroma presežena s tem, ko bomo prišli v Nato. Nenadoma smo se geopolitično znašli na jugovzhodu, v dokumentu Osnove in izhodišča delovanja vlade RS za članstvo v Nato, ki ga je vlada sprejela 18. septembra 1997, pa ni odgovora na vprašanje, kaj to pomeni.

Prva stvar, ki jo lahko zamerimo sami sebi in za katero ne moremo kriviti drugih, je dejstvo, da v času od sprejete Resolucije o zasnovi nacionalne varnosti nismo izdelali listine, v kateri bi predvideli, kakšen Nato je in kakšen bo čez nekaj let, kje v tem je mesto Slovenije in kako ga najhitreje zavzeti. Glede tega ni bila izdelana nobena jasna in celovita strategija.

Letos smo sicer dobili propagandno brošuro, ki jo lahko ponudimo tujcu. Poleg nekaj sličic in nekaj propagandnega gradiva o srečanju vladnih predstavnikov z voditelji Nata pa je v njej malo tistega, kar bi lahko koga prepričalo, da Slovenija spada v Nato. Še več. Vsa zgodovina se je začela leta 1993, čeprav so se stiki z Natom začeli že pred osamosvojitvijo spomladi leta 1991. Poleg tega so v brošuri tudi napačni datumi sprejema resolucij in kdaj smo se za kaj odločili. S tem ne bomo nikogar prepričali, to povem vnaprej.

Glede na kazalce se ne moremo primerjati z Romunijo, čeprav smo v madridski deklaraciji navedeni skupaj z njo. Samo v redkih izjavah tistih, ki so to komentirali, od ameriškega sekretarja za obrambo do ameriške zunanje ministrice, je zaznati neko spoznanje, da gre tu vendar za očitne razlike. Ampak to, da se teh razlik zavedamo, je premalo. Zavedati se jih morajo tisti, ki odločajo.

Deklaracija bi morala odgovoriti na vprašanje, kako izboljšati razmere z Nemčijo, ki nas ni v Madridu podprla niti z besedo. Verjetno ne bom prvi, ki bom rekel, da so Združene države Amerike, preden so svojo odločitev sporočile javnosti in zadevo usklajevale z Rusijo, številno držav, sprejetih v prvem krogu širitve, uskladile z Nemčijo. In zanemariti ta dejavnik, to spremembo, ki se je zgodila po padcu berlinskega zidu, je seveda velika napaka.”

A N G L I J A

Lep, izjemno topel in sončen **september** je že za nami. Tudi v **Našem domu** je bilo ves mesec prijetno in živahno ob prijetnih in ljubeznivih gostih, ki so v Londonu zaradi študija, športa ali pa si kot turisti ogledujejo kulturne znamenitosti. V tem mesecu smo spet začeli z običajnimi srečanji in svetimi mašami za rojake v Londonu in bližnji okolici. Ta srečanja bodo, kot vedno doslej, na vsako drugo nedeljo v mesecu vse do junija prihodnjega leta. Pripravljamo pa se že na slovenski misijonski dan, ki bo v Bedfordu, v soboto, 11. oktobra, ob 4. uri popoldne v cerkvi sv. Križa, na Goldington Road.

Ko smo že omenili naše goste v Domu, ne moremo mimo priljubljene **Šimicove družine** iz Vikerč pri Ljubljani. Njihova 17-letna hčerka **Mateja** se je udeleževala triatlona 20. in 21. septembra. Mateja je v kategoriji mladenk v plavanju, teku in kolesarjenju zasedla odlično 3.

mesto, kar je brez dvoma velik prispevek k ugledu naše mlade države Slovenije v svetu športa. Mateja ima že drugo mesto z evropskega prvenstva letos v Stockholmu in tako prvo slovensko srebrno medaljo v tem športu. V Londonu je nastopala s 4.000 nastopajočimi v različnih disciplinah in starostnih skupinah. Vsekakor je dosegla velik uspeh in ji za to lahko samo čestitamo ter želimo še nadaljnjih uspehov.

Veseli smo bili tudi obiska **Oničeve** družine iz Poljčan na Štajerskem s sinom Tomažem, študentom na filozofski fakulteti, na kateri uspešno zaključuje študij angleščine in matematike. Z velikim zanimanjem so si ogledovali tukajšnje kulturne znamenitosti in znanstvene dosežke. Poleg Londona so obiskali še Oxford in Shakespearov Stratford. Z njimi je bila na obisku tudi gospodinja na slovenski katoliški misiji v Parizu, **gospa Jožica**, ki je ves teden pridno gospodinjala v Našem domu. Posebno smo cenili odlično pripravljene idrijske žlikrofe. Župnik in gostje se ji za vso ljubeznivo uslugo iskreno zahvaljujemo in želimo, da bi še kdaj prišla med nas in nam pripravila okusne domače jedi.

Sicer pa je ves september v Angliji, verjetno tudi drugod po svetu, potekal v spominjaju smrti in pogreba **princese Diane** ter Nobelove nagrajenske za mir, **matere Terzije** iz Kalkute. Od uglednega člana naše skupnosti s severa Anglije smo bili obveščeni o dveh zanimivostih iz njunega življenja in smrti. Kot prva je to, da je princesa ležala v krsti, oblečena v črno obleko z dolgimi rokavi, edino, ki jo je kupila letos, in je še ni nosila. Ko se je pred nekaj meseci srečala z materjo Terezijo, ji je ta izročila rožni venec. Prav ta podarjeni rožni venec je imela princesa Diana v krsti okrog svojih rok. Druga, za nas Slovence prav gotovo pomembna novica, ki je bila v slovenskih režimskih časopisih prezrta, lahko tudi namensko, pa je ta, da je ugledni angleški dnevnik **The Daily Telegraph**, 8. septembra 1997, na nekaj straneh dolgem življenjepisu matere Terezije omenjal tudi naše slovenske misijonarje v Bengaliji. V članku "Nun who cared for humanity" (Redovnica, katere skrb je bilo človekoljubje) ugledni angleški dnevnik poudarja, da se je komaj 12-letna Albanka iz Skoplja, Agnes Bojaxhiu, navdušila za misijonski poklic ob branju katoliškega tiska in zlasti **misijonskih poročil slovenskih in hrvaških misijonarjev**, ki so delovali v Bengaliji, posebno v Kalkuti. Mislimo, da je to veliko priznanje slovenski Cerkvi in našim misijonarjem po svetu.

Na tem mestu moramo pohvaliti odličnega **članek** avtorice **Irene Sever** v katoliškem tedniku Družina v rubriki "Žgoče ta hip" pod naslovom Koliko pesti riža? Tako razmišljanje bi bilo vredno, da bi ga podal kak najbolj ugleden britanski časnik, da bi tudi tukajšnji mediji, zlasti tele-

Mateja Šimic z očetom in mamo v Našem domu

vizija **BBC**, uvideli, da so na svetu še ljudje, ki si ne dovolijo pranja možganov, pa naj bo to od nekdanjih komunističnih ali pa sedanjih "neodvisnih" medijev. Že v življenju, zlasti pa še po smrti, mediji naredijo iz človeka, kar hočejo in kar potrebujejo. In danes zablodlo človeštvo očitno potrebuje mit o nesrečni princesi, o njenih nesrečnih otrocih in njeni neskončni dobroti - saj so celo na slovenski televiziji sporočili, da nekateri želijo mlado damo predlagati za svetnico! - Kakšna sprevrženost, kakšno norčevanje!

Na večer pred princesinim pogrebom je umrla precej drugačna ženska, mati ubogih, - mati Terezija iz Kalkute -, ki je bosa, kot je prišla na ta svet, ta svet tudi zapustila.

Le da je svet resnično siromašnejši in temnejši, ker se je od njega in njegove bede poslovila mati siromakov - uboga stara redovnica, ki se je kot kruh dobrote razdajala najbednejšim in kot luč opomina svetila srečnejšim. Odšla je k Bogu po več kot zaslužen mir in počitek. Dolgo jo je pustil Gospod na zemlji, morda zaradi svoje neskončne potrpežljivosti - da bi se ljudje morda vendarle prebudili in ovedli, kaj jim s svojim življenjem ljubeče pripoveduje starka v belem. Dolgo jo je pustil in zanesljivo je bila utrujena od desetletji dela in sočutja, ki ga je nosila v svojem srcu, v mrzlem svetu pa ga ni mogla prižgati. Veliko je dosegla skromna redovnica - pozna jo ves svet, sprejemali so jo državni in drugi pomembni ljudje, podelili so ji celo najvišje odlikovanje za mir - in vendar je bilo vse to narobe, vse daleč od tistega, kar bi ona želela!

Ko je dobila Nobelovo nagrado, se ni izmaknila. Šla je, da bi z govorniškega odra slepemu svetu odprla oči. Zelo so ji ploskali, ko je končala! Kako lepo je govorila!

Kako so ploskali, ko je vprašala: "Pripravili ste mi slavnostni sprejem z množico mogočnejšev? Koliko pa to stane? **Veste, koliko pesti riža je to?** Veste, da pest riža reši lačnemu človeku življenje za en dan? Nočem sprejema, dajte mi denar! Potrebujem ga za moje lačne siromake!"

Bila je resnična mati siromakov, bila je njihovo upanje in tolažba. In nagnila je srca mladih deklet, da so se ji pridružila, vžgala je ljubezen v njihovih dušah, da tudi one podpirajo najbednejše s cest in da se tudi one upajo dotakniti kužnih in umazanih. Ne smejo se fotografirati. Ne smejo dajati intervjujev. Sploh se ne smejo postavljati. Njihova dobrotta je skrita in neponarejena in ne išče slave tega sveta. Je prava dobrotta. In dobri Bog bo poskrbel, da bodo misijonarke ljubezni še naprej s svojim tihim in požrtvovalnim delom budile vest človeštva toliko časa, da one same ne bodo več potrebne. Do takrat, ko bo prava dobrotta zasijala v srcu vsakega človeka.

Mater Terezijo so sicer pokopali z vsemi državniškimi častmi. Zakaj? Kako so si upali? Koliko pesti riža je stal njen pogreb, riža, ki ga njeni najbednejši ne bodo dobili?

Mogočnejšev ne moreš prepričati, naj dajo mir in naj ne kvarijo pokoja svetniške dobrotne. Vendar bosa nuna zanesljivo počiva v miru. Pristne solze žalovanja za njo točijo njeni najrevnejši in najbednejši, iztirjeni svet pa si je v krokodiljih solzah za neko princeso umival svoja brezčutna srca. In kupovali so cvetje, da je zvenelo na britanskih ambasadah po vsem svetu, potem pa so ga vrgli v gnoj. - **Koliko pesti riža je to?**

ŽPS

A V S T R I J A

DUNAJ

Prav lep pozdrav uredništvu in vsem bralcem Naše luči. Tudi na Dunaju so počitnice za nami in vsakdanje naloge in dolžnosti so nam podale roko.

Pevski zbor sv. Rešnjega telesa iz Maribora

Med pridigo mariborskega dekana, župnika Antona Žerdina

V sredo, 10. septembra, je bila v dekaniji sv. Florijana, kateri pripada tudi slovenska skupnost, podelitev dekretov novim članom župnijskega sveta. Po končani slovesnosti smo se lahko pogovarjali s predstavniki drugih župnij. Slovenci pa smo izkoristili priložnost za dogovor o nekaterih načrtovanih dogodkih v naši skupnosti.

V nedeljo, 21. septembra, so nas obiskali farmacevti iz Slovenije, večinoma z mariborskega območja. Z njimi je prišel tudi pevski zbor župnije sv. Rešnjega Telesa iz Maribora. Gostje so si dan prej ogledali Dunaj, v nedeljo pa skupaj z nami praznovali Gospodov dan. Farmacevti so počastili stodesetletno rojstva znanega farmacevta mr. ph. Franca Minarika, neutrudnega raziskovalca zdravstvene zgodovine v Sloveniji, pisca številnih publikacij in člankov; raziskovalca na področju farmacije, zgodovinarja in predvsem dobrodušnega človeka. Za svoje strokovno in znanstveno delo je Minarik dobil več priznanj in odlikovanj, med njimi Schelenzovo plaketo, najvišje odličje mednarodnega društva za zgodovino farmacije ter visoko jugoslovansko odliko-

vanje Red zaslug za narod z zlato zvezdo.

Minarikovo življenjsko pot (1887-1972) je z diapozitivi in spremno besedo predstavil mag. pharm. Štefan Predin. Sledil je krajši koncert pevskega zbora župnije Rešnjega Telesa iz Maribora pod vodstvom Helene [tajnec]. Zbor je prepeval tudi med sveto mašo, ki jo je daroval mariborski župnik in dekan g. Anton Žerdin. Na njihovem koncertu so nam predstavili in tudi prvič za nas izvajali zdravniško himno - Hipokratovo prisego, ki jo je uglasbil prim. dr. Janko Držičnik. Uglasbena Hipokratova prisega je edinstven primer v svetu. Slovenski zdravniki so jo izbrali za svojo himno. Izredno lepo petje smo nagradili z dolgotrajnim ploskanjem.

Z gosti smo se po končani prireditvi pogovarjali in povesečili v naši dvorani, kjer smo jim pripravili zakusko. Prisluhnilni smo njihovemu petju in po svojih močeh pritegnili petju slovenskih ljudskih pesmi.

Dragi gostje iz domovine, najlepša hvala za obisk in lepo doživetje nedeljo.

Maša narodov ali Ausländersonntag je vsako zadnjo nedeljo v septembru. V dunajski stolnici, v cerkvi sv. Štefana, se je zbrala množica nekaj tisoč ljudi, stkana iz predstavnikov na Dunaju živečih katoliških narodnosti. Mašo je vodil poljski škof Alfons Nossol, somaševali pa so številni duhovniki. Vsaka skupnost je v svojem jeziku prispevala delček svete maše. Slovenci smo izrekli prošnjo in peli dve pesmi, za Sanctus in med obhajilom. Našega župnika g. Štekla smo s ponosom poslušali, ko je zapel Kyrie in Agnus Dei. Za orgle je letos sedel nadarjeni slovenski glasbenik g. Dalibor Miklavčič. Poznalo se je, da je diplomiral na koncertnih orglah. Tudi tokrat smo se Slovenci predstavili z dvema odraslima in dvema otroškima narodnima nošama.

Med visokimi gosti maše narodov smo lahko videli slovensko veleposlanico na Dunaju dr. Katjo Boh in še dva člana našega veleposlaništva.

Na trgu svetega Štefana smo imeli svojo stojnico, na kateri smo po maši predstavili slovenska vina, slivovko, potico in piškote. Nad stojnico je plapolala slovenska zastava, mimoidočim pa so postregli mladi, dva kar v narodni noši. Tudi nekateri drugi narodi so imeli postavljene svoje stojnice in ponujali svoje specialitete. Prostovoljni prispevki za te dobre so bili namenjeni za pomoč poplavljenecem na Poljskem.

Z nami so bili tudi **štirje fantje iz Šmartna pri Slovenj Gradcu**, ki so oplemenitili naše petje v cerkvi. Kvartet je kasneje na trgu ob slovenski stojnici z lepim petjem slovenskih pesmi pritegnil po-

zornost mimoidočih turistov in naših rojakov. Dragi prijatelji in rojaki, tudi vam prirska hvala za poživitve tega dne.

Darja B.

LINZ

Zadnje nedeljo v septembru je v škofiji Linz maša narodov. Dan je bil sončen in lep. Sveto mašo je daroval tamkajšnji g. škof Maximilian Aichern. V pridigi je vzpodbudil svoje rojake k strpnosti do tujcev. Rekel jim je, da morajo v luči evangelija vedno znova v trpečih, zaničevanih, ubogih prepoznati svojega brata ali sestro. Samo potem bo svet postal lepši in bolj človeški.

G. škof je opozoril tudi tiste, ki brezobzirno bogatijo na račun ubogih. Vsako bogastvo, ki je pridobljeno na osnovi izkoriščanja sočloveka, ne prinaša trajnega blagoslova. Kakor lepo pravi pregovor: "Krivo dobljeno, ni blagoslovljeno!"

Pri maši narodov so nekateri verniki nastopali v narodnih nošah, tudi slovenski. Letos je bila močno zastopana Hrvaška.

Po maši je sledil kulturni program s petjem narodnih pesmi in igranjem. Med njim smo se lahko okrepili z različnimi dobrotami. Ob tej priložnosti se želimo zahvaliti vsem, ki ste se trudili in prispevali svoj delež.

Med počitnicami sta preživela veliko časa v bolnišnici g. in ga. **Duhanič**. Slovenska skupnost jima želi, da bi kmalu okrevala.

Vsi, ki živimo več let v tujini, doživljamo, kako nam naši rojaki v rojstnem kraju postajajo čedalje bolj tuji. Kakor da bi se prisrčen stik

izgubljal. Toda to ne velja za vse. So ljudje, pri katerih so naši medsebojni odnosi ostali še naprej tako prisrčni, kakor takrat, ko smo živeli skupaj v isti vasi.

Takšna je bila na primer **Francka Grmek** z Rakitne, ki se je od nas za vedno poslovila sredi septembra. Podobno kot številne matere na Rakitni, je tudi ona izgubila svojega moža v času, ko je že "svoboda zasiljala v naši domovini". Leta in leta te žene niso vedele, kaj se je zgodilo z njihovimi možmi. Ali se bodo še kdaj vrnili? Ali so bili obsojeni? Kje je njihov grob? Kajti tisti, ki so jim sodili, niso imeli poguma, da bi odkrito povedali. Imeli so preveč umazane roke. Najprej so jih takoj po vojni z lažjo zvalili, nato pa so poskušali za njimi zabrisati vse sledi. Tako je pokojna Francka po "osvobodilni vojni" postala mlada vdova s sinom Francijem in bolno taščo. Težko se je prebijala skozi življenje. Vendar pri vseh življenjskih udarcih ni postala zagrenjena. Redno je obiskovala sveto mašo, iz katere je črpala moč za svoj vsakdanjik. Njen zadnji obisk svete maše je bil na praznik povišanja svetega križa. Domači duhovnik z Rakitne, g. Šetina, je ob njenem

Francka Grmek

pogrebu rekel, da bo njeno mesto v cerkvi od zdaj prazno. Sinu Franciju in njegovi ženi Angelci ter vnukinja-ma Nataši in Maji izrekamo iskreno sožalje.

Ob njeni smrti si še enkrat postavljamo vprašanje:

Ali bodo tisti, ki so naredili toliko zla med vojno in po njej, zbrali končno pogum, in se svojemu narodu javno opravičili za zločine, ki so jih naredili v vojnem in povojnem času? Ali bodo končno rehabilitirane tiste družine, ki so desetletja nosile pečat krivice. Stalinistična Rusija je bila zmožna narediti ta korak. Kako dolgo bomo morali čakati v Sloveniji, da bo na tem področju kaj storjenega?

Ne gre za maščevalnost niti za nove prepire, temveč za očiščenje rane, ki še vedno v svoji globini ni ozdravljena. Čas je, da ustvarimo razmere, da se bo lahko ta rana zacelila.

Anton Zore

PREDARLSKA

Planinska maša: Jesenski čas je zelo primeren za izlete v naravo, zlasti na hribe. Različne barve listja in razgled po dolini omogočajo izletnikom ob jasnem vremenu enkratno užitek. Mnogi si želijo združiti prijetno s koristnim. Kar nekaj župnij združi izlete po planinski krajih in bogoslužje. Nedelja naj bo posvečena z daritvijo, ker je to Gospodov dan. Kjer so pozidane kapele ali stojijo druga verska znamenja, se zberejo verniki in se v lepi naravi pridružijo molitvi in daritvi v hvaležnosti za ta božji dar. Obenem je to pravi odnos do okolja, ki nam je dano zato, da ga občudujemo in ohranjamo.

Slovensko planinsko društvo pripravi enkrat na leto tako popotovanje. Letos smo se zbrali v kapeli Hümmerle nad Dornbirnom sredi gozdne jase. Pešpot, ki vodi skozi gozd, je bila še prazna. Oživi šele okrog poldneva in popoldne, ko stopajo po njej kolone izletnikov v obe strani. Ta nedelja je bila meglena, kar je vplivalo na razpoloženje in število gornikov. Kljub temu se nas je zbralo kar lepo število, saj so se nam pridružili še verniki in bližnjih vasi. Sv. maša je bila dvojezična. Pevski zbor je spremljal bogoslužje z domačimi pesmimi. Na takem kraju človeka nič ne moti, zato bolj zbrano moli in globlje doživlja Boga.

Po končanem bogoslužju še skupen pomenek med prijatelji in znanci. Nedaleč od kapele je planinska kočča, ki poskrbi za okrepčilo.

Gosta megla se je počasi dvigala in sončni žarki so napovedovali lep popoldan. Zato si je marsikateri udeleženec privoščil še popoldanski sprehod. Že sam pogled na venec gora, ki obkrožajo ta kraj, in poslušanje kravjih zvoncev, človeka umiri. Čisti zrak, ki ga vdihava, hoja po gozdu, ptičje petje in žvrgolenje, srečavanje prijaznih ljudi, vse to navdaja izletnika z zavestjo, da je življenje v naravi in z njo zdravo za dušo in telo.

Nedelja tujih sodelavcev: Odkar je človek na svetu, pozna preseljevanje iz kraja v kraj. Zunanje okoliščine in želja po boljšem življenju ga silita, da "roma" po svetu. Stalnega bivališča na tem svetu itak nimamo. Smo le romarji in popotniki.

Letošnje srečanje tujih delavcev na soboto, 27. septembra 1997, v Ho-

Pokojni Izidor Florjančič (Spittal)

henemsu, v župniji sv. Konrada, je potekalo pod geslom: "Vsi smo tujci".

Ob vsesplošni zaostritvi in kritičnem gospodarskem položaju na zahodu, se čuti zunanji pritisk na tuje delavce. Cerkev poskuša po svojih močeh in prizadevanju pomagati tem ljudem zaradi krivičnih zakonov in kratenju osnovnih človekovih pravic.

Bogoslužno srečanje v cerkvi so oblikovale narodnostne skupnosti, ki živijo in delajo v tej deželi. Maševal je domači župnik v sodelovanju z duhovniki, ki skrbijo za versko in narodnostno življenje posameznih skupnosti. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki oblasti, Cerkve, gospodarstva in organizacij, ki so odgovorne za tujce. V nagovoru je g. Pavel Nikolić, socialni delavec in voditelj urada za tuje delavce pri škofiji, pokazal na težave, ki pestijo tujce. Vedno strožja zakonska pravila in odločbe, včasih celo krivične, pripeljejo marsikoga na rob propada. Izguba dela, socialne podpore, stanovanja in zraven velikokrat še bolezen botrujejo težkemu položaju in negotovi prihodnosti. Tudi

družinsko življenje je pri nekaterih okrnjeno. Zakon ne dovoljuje družinskim članom prihoda v deželo, če niso izpolnjeni vsi pogoji. Zaslugek in različne socialne ugodnosti, ki jih ima domačin, so tujim delavcem okrnjene, v nekaterih primerih nedosegljive. To gotovo ne prispeva k dobremu medsebojnemu sožitju. Za skupno življenje, še bolj pa za pristne človeške odnose morajo biti pravice vsem enako zagotovljene in spoštovane.

Kulturni program srečanja pred cerkvijo so pripravile skupnosti, ki so se udeležile bogoslužja in domača župnija. Tudi kulinarčne dobrote spadajo k takemu srečanju; vsaka dežela ima nekaj svojega.

Srečanje so poživilo pevski zbori, ansambel Tamburica, folklorna skupina, narodni plesi ter pozdravi predstavnikov oblasti in organizacij. Morda je bilo to le kapljica v morje, vendar je to resnični dokaz vsakdanjega življenja teh ljudi. Javnosti je velikokrat to zakrito, saj javna glasila pišejo drugače.

Skupna bogoslužna srečanja, prireditve vseh vrst in pogovor naj bi pomagali odstanjevati ovire, ki ustvarjajo nestrpnost in vnašajo nemir med ljudi.

Romanje v Einsiedelen: Skoraj si ne moremo zamisliti meseca septembra brez romanja v Einsiedeln. Obloženi s skrbmi in dopustniškimi doživetji se zatečemo k Mariji po pomoč. Tu se vse leto zgirjajo množice vernih z vsega sveta. Več jih je v toplih poletnih dneh, vendar tok romarjev nikdar ne usahne. Cerkev je nekaj izrednega, mogočna bazilika na vzpetini pozdravlja romarja. Po dolgih letih prenavljanja notranjščine je zablestela

v vsej krasoti, prava nevesta, ozaljšana za svojega ženina.

Romanje švicarskih Slovencev na 4. nedeljo v septembru privablja in zbira vernike še iz sosednjih dežel in domovine. Bazilika se napolni z rojaki, tako da se za kratek čas spremeni v slovenske Brezje. Celotno bogoslužje, petje in razpoloženje je tako domače, tako slovensko, da pozabimo na tujino in njene bridkosti.

Mašno bogoslužje je vodil beograjski nadškof in metropolit, **dr. Franc Perko**, skupaj z izseljenski duhovniki iz Švice in domovine. Pevska zbor iz domovine, z Bleda in Bohinjske Bistrice, sta skrbela za petje med bogoslužjem.

Pri pridigi je g. nadškof razlagal več vidikov romanja. Romanje je žrtev, ki jo človek naredi zaradi obljube... Nadalje je to poseben kraj, posvečen z izredno božjo navzočnostjo, Marijinim prikazovanjem ali čim podobnim. Romanje pa je tudi srečanje ljudi ob različnih praznikih, zaobljubah in preizkušnjah za ohranitev vere in drugih božjih darov. To naj bi bil tudi namen romanja Slovencev v tujini k Mariji v Einsiedeln.

Romanje v cerkvi smo zaključili s petimi litanijami Matere božje v milostni kapeli, med katerimi smo se znova posvetili Njej, da nas varuje in vodi k Sinu, Jezusu Kristusu.

Popoldanski program so zaznamovali pevski zbori iz domovine, folklorna skupina Encijan iz Švice ter nagovori predstavnikov oblasti. Na to nedeljo se je od rojakov poslovil njihov dušni pastir, p. Damijan, ki po 17 letih dela in življenja v Švici odhaja domov. V zahvalo za dušnopastirsko in kulturno

delo, ki ga je opravljal, so se s težkim srcem poslavljali. Šele zdaj se prav zavedajo, kaj so izgubili. Vse delo bo slonelo na ramenih enega duhovnika za vso deželo.

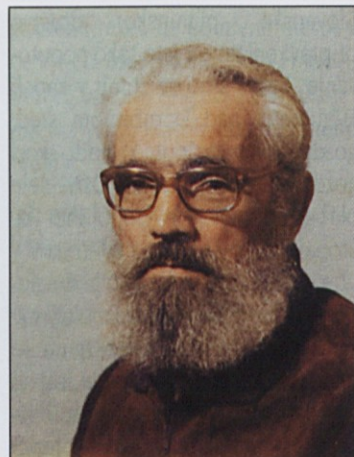
Lepo romarsko nedeljo smo preživel s hvaležnostjo v srcih in se obogatili z novimi spoznanji vrnili domov, hvaležni Bogu, Mariji in vsem, ki so nam pripravili to nepozabno doživetje.

B E L G I J A

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Zaradi srčne kapi je 22. avgusta na svojem domu v Fleurusu umrl **Ivan Kodeh**, upokojeni rudar. Pogrebno slovo je bilo 27. avgusta v župnijski cerkvi St. Victor. Pokojni je bil tesno

Pokojni Ivan Kodeh iz Fleurusa

povezan s slovensko skupnostjo v Charleroiu, saj je od vsega začetka (1954) sodeloval kot pevodnja in režiser na slovenskih prireditvah v Gilly-Haesu. Leta 1955 je ustanovil oktet IADRAN, s katerim je nastopil na raznih srečanjih. Vrsto let je vodil cerkveno petje pri slovenski sveti maši v Charleroiu. Za vse njegovo delovanje v prid nas vseh smo mu iz srca hvaležni!

Nastop domačega pevskega zbora ob odprtju prenovljenega Našega doma v Genku

Ivan se je rodil 11. januarja 1926 v Sloveniji na Straškem Vrhu, občina Boštanj. Njegovi starši so leta 1929 prišli v Belgijo v Eisden. Po letu 1945 je prišel v Chételineau, kjer je 19 let delal v rudniku Guffre. Leta 1954 se je poročil z Georgette Rousseau; dvoje otrok je razveselilo njuno družino. Njegovi ljubezni sta bili družina in petje! Še zadnja leta je sodeloval pri belgijskemu zboru v Moustier-sur-Sambre. Iskreno sožalje ženi Georgette, otrokoma in drugim sorodnikom.

V krogu svoje družine je 23. septembra 1997 praznovala svoj visoki življenjski jubilej, stoto obletnico rojstva, Antonija Fabčič, roj. Petrič, iz Jumeta (Charleroi). Izselski duhovnik je kar na njenem domu daroval zahvalno sveto mašo in ji tako izpolnil njeno srčno željo. Jubilantka je v znak spoštovanja in ljubezni sprejela veliko šopkov rož in čestitk. Bogu hvala za vse!

F R A N C I J A

AUMETZ

V petek, 8. avgusta, je ugasnilo življenje naše prijazne **Ivane Gornik**, doma iz Žimaric pri Sodražici. Že mnogo let je bila vdova. Ko je mož še živel, so se v Sainte-Marie-aux-Chânesu vsi obračali nanju za prve informacije in usmeritev do drugih Slovencev v mestu. Mnogim sta dala naslove in jim povedala, kako se do drugih Slovencev pride, včasih pa sta jih do njih kar pospremila. Po moževi smrti je to

delala gospa; zlasti je bila vesela prijateljev in znancev.

Ivana Gornik je bila zelo dobrodušna in polna dobrote. Ohranila je ribniški oziroma žimariški naglas, in če je kateri Ribničan prišel v hišo, je doživel košček domovine. Med spraševanjem je že postregla kavo in piškote ali potico, ki jo je sama spekla. Bila je res kakor mama, ne samo za svoje otroke, ampak za vse prijatelje in rojake... Naročena je bila tudi na Našo luč. Vsako leto je vzela celovško pratiko in, dokler je mogla brati, tudi Mohorjeve knjige. Naj počiva v božjem miru.

MÉRICOURT

V septembru smo se verniki s severne Francije večkrat zbrali v slovenski kapeli. Pri sveti maši smo se v svojih molitvah spominjali vseh mladih in otrok, ki so začeli novo šolsko in veroučno leto. Kar lepo število nas je bilo. Po sveti maši smo sklenili, da bomo zaradi pastoralnih potreb imeli sveto mašo ob sobotah ob 17. uri popoldne. Vsi se s tem niso strinjali; če bomo imeli sveto mašo v soboto, se bodo ljudje odvadili in ne bodo več vedeli, kaj je nedelja. To je res, ampak duhovnikov je čedalje manj tako v Franciji kot v Sloveniji, zato je treba sprejeti te nove spremembe za rast božjega kraljestva v svetu. Bog nas bo imel čedalje bolj rad, saj on ve, kaj je za nas prav. Cerkev zaradi pastoralnih potreb dovoljuje, da je lahko sveta maša že v soboto namesto v nedeljo. Gledati je treba, kaj je bolj koristno za prid naših duš. Francozi zaradi pomanjkanja duhovnikov nimajo več ne pogrebov in ne blagoslovitev groba na dan pogreba! Slovenci pa imamo še vedno ob

vsakem pogrebu svojega duhovnika, ki pride več sto kilometrov daleč. Na žalost smo nekateri tako nemarni, da ob smrti naših dragih pozabimo obvestiti svoje duhovnike v Parizu. O vsem bi se morali bolj obveščali. Lepo je govoriti, a težko kaj dobrega narediti za Boga in Cerkev. V oktobru bomo videli, ali so vsi to spremembo sprejeli. To je za enkrat edina rešitev, v prihodnosti pa bomo videli, kdo je imel prav. Vse ljudi s severne Francije prosim, da bi znali to spremembo prav razumeti na vseh poljih našega skupnega delovanja.

Vinko Mlinar (1927-1996)

Več kot eno leto je že prešlo, kar je umrl naš prijatelj Vinko. To žalostno novico nam je šele zdaj sporočila njegova žena. G. Vinko Mlinar se je rodil v Žireh očetu Matevžu in materi Mariji. Tri leta je z veseljem gledal lepote svojega rojstnega kraja, potem se je s starši preselil v severno Francijo, kjer je njegov oče delal kot rudar. Svojo mladost je preživljal med tujci, a je bil stalno povezan s slovensko versko skupnostjo. Kot mlad fant se je poročil z Vilmo Pečnik, s katero sta si postavila novo hišo. Žena Vilma mu je podarila dva otroka: Erica in Nadino. Njegova žena je veliko sodelovala pri pevskem zboru, sam pa je na razne instrumente rad igral vesele slovenske narodne pesmi. Bil je veselega značaja in dobrega srca. 9. avgusta je prišel Gospod in ga vzel s seboj, da mu povrne za vse, kar je dobrega storil za ljudi, Cerkev in Boga. Rad je pomagal slovenskim misijonarjem po svetu. Čeprav je bil leta in leta bolan, je bil vedno nasmejanega obraza. Pokopan je bil 13. avgusta v cerkvi Saint Germain v Aix-Noulette ob prisot-

nosti mnogih slovenskih in francoskih prijateljev. Njegov pogreb je bil veličasten in lep, kot je bilo bogato in lepo njegovo življenje.

Ženi Vilmi, sinu Ericu, hčerki Nadin, vnukom in vnukinjam ter vsemu sorodstvu v Sloveniji in Franciji izrekajo slovensko versko občestvo in slovenski duhovniki sožalje. Vinku pa želimo, naj mu dobri Bog da večni mir in pokoj!

PARIZ

Zlata maša prelata Ignacija Čretnika

V nedeljo, 14. septembra, je v kapeli svete Terezije deteta Jezusa obhajal 50-letnico mašništva naš **g. prelat Ignacij Čretnik**. Ob oltarju je bilo ob škofu Smeju veliko duhovnikov. Škof mu je med pridigo dejal: "Ali je na svetu kakšna uresničitev naše človečnosti, ki bi bila večja, kakor je ta, da duhovnik more ponavzočevati v Kristusovi osebi odrešensko daritev, kot jo je Kristus dopolnil na križu. Etienne Arago, pesnik in župan pariškega velemesta, pravi v eni izmed svojih pesmih: "Odprite mi srce in v njem boste našli zapisano ime Pariz!" V srcu prelata Čretnika bi našli zapisano ne samo ime Pariz, ampak tudi Slovenija! Na začetku ga je v imenu župnijskega sveta in vseh Slovencev pozdravil g. Ciril Valant, v imenu društva Slovencev v Parizu pa g. Janez Ložar. Mladina in otroci so mu izročili šopek rož. V takem ozračju je potekala sveta maša. Ta je bila en sam slavospev Bogu, Cerkvi in človeku, ki se je znal darovati vsakemu človeku. Slavljencec je prejel številne čestitke (poslali so mu jih: kardinal Angelo Sodano, državni tajnik papeža Janeza Pavla II., mari-

borski škof dr. Franc Kramberger, škof Metod Pirih, g. Janez Pucelj in še mnogi drugi). Vsa priznanja so opevala njegova dela, medtem ko je pri oltarju sprave daroval veličino Njega, ki ga je poslal oznanjat veselo vest odrešenja. Po sveti maši smo se v dvorani slovenskega doma še dolgo veselili z njim v prijetnem kramljanju in ob dobrotah naših gospodov in gospa.

G. prelatsu se v imenu pariškega župnijskega občestva zahvaljujem za vse, kar je dobrega storil za Slovence v Franciji in doma, in mu želim, da bi še mnogo let ostal med nami zdrav in vesel!

Romanje v Lisieux

Na dan stote obletnice smrti svete Terezije deteta Jezusa smo Slovenci iz Pariza in s severa Francije pod vodstvom kopskega škofa Metoda Piriha romali v Lisieux. Na romanju nas je vodila misel sv. Terezije: "Moj poklic je Ljubezen!" Med potjo smo molili sveti rožni venec in premišljevali o njenem življenju. Ana Vičič nam je s premišljanjem o Svetem Duhu in Mali Tereziji prikazala delo Svetega Duha v Cerkvi ter ogromno delo sv. Terezije na misijonskem, teološkem in ekumenskem polju. Korenine njenega življenja so bile posvečene, saj se Cerkev gradi po molitvi, trpljenju in delu.

V Lisieuxu so nas počakali Slovenci s severa in skupaj smo šli v baziliko. Od tam smo se odpeljali v karmeličansko kapelo, kjer smo imeli sveto mašo. Škof Metod nam je v lepi homiliji orisal življenje sv. Terezije in nas spodbujal k molitvi in dobrim delom. Po sveti maši smo si ogledali še razne zanimivosti, nato pa odšli na kosilo. Ko smo se vračali v Pariz, smo veliko prepevali

narodne in cerkvene pesmi. Ob slovesu smo se šoferju in vodiču zahvalili z majhnim darom, se poslovili in si zaželeli, da se na takšnih romanjih še vidimo.

Marija Horvat (1913-1997)

29. junija 1997 je v Normandiji umrla Marija Horvat. Rodila se je v Kobilju v Prekmurju. Ko je imela 21 let, je prišla v Francijo, v lepo Normandijo, kjer se je poročila z Ludvikom Horvatom. Z možem je pozneje prišla v Saint Christoph sur Conde, kjer je živela do svoje smrti. Veliko je morala delati in potrpeti, saj je podarila svojemu možu dvanajst otrok. V majhni hišici, kjer je živela, je bila velika gneča. Mož ji je umrl že devetnajst let po poroki in tudi štiri otroci so v rani mladosti šli k Bogu. Vzgoja drugih otrok je padla na njena ramena, veliko težav je imela tudi s preživljanjem številne družine. Nikdar se ni pritoževala, njen obraz je bil vedno nasmejan. Ponosna je bila na svoje otroke in na 27 vnukov in vnukinj. Bila je pogumna žena, svojim otrokom in vnukom je vedno znala lepo svetovati, kako je treba živeti, da človek kljub težavam ostane veselega in mladostnega srca. Njeno najljubše delo je bil domači vrt. Ko je praznovala 80. rojstni dan, je še vedno govorila, kaj vse bo treba narediti v njem. Rada je imela rože; v njih je vedno videla svoje otroke. Vsak človek je bil v njeni hiši dobrodošel. To lepo navado je v zeleno Normandijo prinesla iz Slovenije.

Vsem otrokom, vnukom, vnukinjam in vsemu sorodstvu izrekamo veliko sožalje. Mariji pa kličemo: "Počivaj v miru v lepi Normandiji!"

Uredil Silvester Česnik

N E M Č I J A

BERLIN

Turnir v malem nogometu

Od 19. do 21. septembra je bila slovenska župnija v Berlinu v znamenju športa, kulture in duhovnosti. Mladi iz župnije so namreč pripravili turnir v malem nogometu ter srečanje Slovencev.

Organizacija je bila v rokah članic ŽPS Suzane IPAVEC in Sonje PUKMEISTER ter njihovih pomočnikov Klavdije in Roberta ŽABKARIA, za športni del pa sta skrbela Karel BOŽIČ in Andraž MASEL.

Že v petek je v Berlin pripotovala nogometna ekipa PAX, katere člani so slovenski duhovniki: Ivan ARZENŠEK iz Petrovč, Marjan PLOHL iz Kotelj, Janez CELAR iz Trebnjega, Matjaž KRAVOS iz Kobarida, Franc KLOPČIČ z Ribnega pri Bledu in Damjan SLATINEK, bogoslovec iz Oplotnice. Z njimi je prišel tudi mlad fant Miha ZAGORIČNIK iz Šempetra, ki je prišel na obisk k

svojemu birmskemu botru. Iskrena zahvala Barbari in Štefanu PUCKO, ki sta jih pričakala z odličnim kosilom! Kasneje so si z gostitelji ogledali igrišče in mesto.

Kot tolikokrat doslej so goste iz Slovenije in mlade iz Stuttgarta, ki jih je pripeljal župnik Janez ŠKET, spet prijazno sprejele dobre družine.

V soboto zjutraj ob 8. uri se je začelo zares. Rodilo se je čudovito jutro in na igrišču poleg cerkve St. Elisabeth se je zbralo **osem nogometnih ekip**: veterani slovenske župnije Berlin, ekipa društva Slovenija Berlin, nemška ekipa Eltec Berlin, dve ekipi iz Stuttgarta, PAX iz Slovenije (zanjo sta, poleg že omenjenih, igrala tudi slovenska duhovnika v Nemčiji, Janez ŠKET in Izidor PEČOVNIK), ekipa Čehov Bitsches Behesor Berlin in poljska ekipa Olympia Club e.V. Berlin. V lepem vremenu, ob dobri organizaciji in športni igri so uživali vsi, nastopajoči in številni gledalci. Tekmovanje je potekalo v pravem športnem duhu, a brez popuščanja. Vsak gol in vsako obranjeno žogo so gledalci navdušeno pospremili s ploskanjem, ne glede na to, kdo je bil na igrišču.

Po tekmovanju je bila v cerkvi St. Elisabeth maša s slovesnim so-maševanjem, ki ga je vodil Franci KLOPČIČ. Ob spremljavi kitare je pesem Dva novčiča zapel Kristjan BOŽIČ. Cerkev je bila polna in ljudje različnih narodnosti, Slovenci, Nemci, Čehi, Poljaki, so bili navdušeni in ganjeni. To je bila prava duhovna obnova vseh, še posebno mladih v župniji. Duhovnik gostitelj Izidor PEČOVNIK je poudaril: "Kakor smo se na igrišču vsi borili za eno žogo, tako smo zdaj vsi pri enem in edinem Bogu, ki nam vse daje in osmišlja." Govornik KLOPČIČ pa je poudaril lik in vlogo svetniškega škofa Baraga: Slovenca, misijonarja, zdomca, svetnika, ki se je podal med Indijance, da jim je oznanjal vero, jih poučeval, jim vli-val upanje na večno življenje, jih učil ljubezni do Boga in sočloveka... Bogoslužje smo sklenili s pesmijo Marija skoz življenje.

Po maši sta župnik in Suzana IPAVEC razglasila izide nogometnega turnirja in razdelila pokale. V športnem boju je **zmagala ekipa Poljakov**, druga je bila ekipa PAX in tretja ekipa I. iz Stuttgarta. Prizadevali so si vsi, še posebej pa je treba pohvaliti ekipo veteranov berlinske

Veterani naše župnije

Člani naše župnije so skrbeli za hrano na pikniku.

slovenske župnije in vse mlade, ki so s tako zavzetostjo in prizadevnostjo pripravili to srečanje. Razpoloženje na cerkvenem dvorišču, kjer je potekal družabni del srečanja, je bilo enkratno. Mladi iz Stuttgarta, ki so nam vrtili obisk, in mladi iz Berlina so se čudovito zabavali. Kristjan BOŽIČ in Toni BOHORČ sta s kitaro in frajtonarico zabavala staro in mlado in ni bilo več slovenske pesmi, da je ne bi zapeli! Stkala so se mnoga pristna prijateljstva, ne samo med mladimi, tudi med starejšimi. Daleč od doma smo se počutili kot doma.

Po zasluženem spanju smo se v nedeljo ob 9. uri spet zbrali pri maši, ki jo je daroval Janez ŠKET. Zahvalili smo se Bogu in drug drugemu za vse, kar smo prejeli in doživeli. V upanju, da bi se še kdaj srečali, smo res lepo zaključili ta športno-kulturno-duhovni konec tedna. Po maši so vsi gostitelji poskrbeli, da so si gostje iz Slovenije in Stuttgarta še posamično ogledali Berlin, preden so se odpravili na pot proti domu.

Poleg organizatorjev moramo spet pohvaliti vse, ki so skrbeli za pre-

nočišče, odlično hrano in pijačo, kajti brez njih naša srečanja ne bi bila taka, kot so!

Abraham, srebrna poroka...

Abraham je spet prišel naokoli! 13. septembra je obiskal našo faranko **Marijo FRAS**, njenega moža Ivana pa že maja lani. Oba sta zelo redna obiskovalca sv. maše in prizadevna pri delu v župniji. Ivan je pleskar in vedno rad priskoči na pomoč, z našo videokamero snema in s tem arhivira dogodke v župniji. Marija je doma iz Prekmurja, Ivan iz okolice Maribora, kjer sta si postavila dom.

Praznovanje je bilo zelo lepo, v krogu domačih in prijateljev. Praznoval je tudi sin Robert. So verna in srečna družina in želimo jim, da taka tudi ostane!

Srebrna poroka

V septembru sta praznovala **25 let skupnega življenja Tilka in Mirko SELEVŠEK**. Spoznala sta se, kot toliko drugih berlinskih Slovencev, v cerkvi na Kolpinghausu. Tilka je po rodu Gorenjska iz Praš pri Kranju, v

Berlin je prišla leta 1970. Mirko je rodne Trbovlje zapustil že dve leti prej, leta 1968. Iskrica je preskočila, zaljubila sta se in se 16. 9. 1972 poročila v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah. V zakonu se jima je rodil sin Tomaž.

V teh letih sta pridno delala, postavila sta si hišo v Gradu pri Cerkljah. In v tem čudovitem gorenjskem kraju, obkroženim z vencem planin, sta v krogu domačih, prijateljev, sorodnikov ter ob glasbi ansambla Obzorje praznovala četrto stoletja skupnega življenja. Da je bilo praznovanje še lepše, so istočasno praznovali še 80 let Tilkinе mame Terezije in 30 let brata Ludvika, vnučinja Tadeja pa je bila prav ta dan stara tri mesece.

Mirko je član župnijskega pastoralnega sveta in rad pomaga v župniji, Tilka pa s svojimi čudovitimi idejami lepša naše praznike in prireditve, ko pripravlja pogrinjke, krasi dvorano ali pa pomaga v kuhinji.

M. M.

INGOLSTADT

V letošnjih počitnicah se je v naši župniji marsikaj dogajalo. Med bivanjem v domovini so se zvrstila srečanja, skupna praznovanja ter družinske slovesnosti. O skupnem bivanju mladih na morju smo že poročali. Tokrat pa sem potegnil iz počitniškega nahrbtnika še dva dogodka.

Kebej

V soboto, 9. avgusta, sta v domači župniji na Keblju na Pohorju obhajala **srebrno poroko** naša rojaka iz Bamberga, **Marija in Andrej Plajh**. Najprej smo se zbrali v njuni hiši, ki

Tilka in Mirko sta praznovala v krogu domačih.

Andrej in Marija sta z roko v roki obnovila sv. zakon.

sta jo sezidala v zadnjih letih. Lep dom, ki ju toplo sprejema, ko prihajata skupaj s sinom Robertom domov za praznike ali na dopust. Ko so prišli vsi gostje, smo odšli kar peš v župnijsko cerkev sv. Marjete, kjer sta pri praznični maši Andrej in Marija obnovila zakonsko zvezo. Duhovnik je iz evangelijskega odlomka povzel misel o trdnosti hiše, ki je postavljena na dobrih temeljih. Družinski dom, ki ga ogrevajo ljubezen, medsebojno zaupanje in vzajemnost je zgrajen na dobri podlagi. Poudaril je, da prihajajo leta, ko bodo imele besede iz zakonske izjave o zvestobi v sreči in nesreči ter v bolezni in zdravju resničen življenjski pomen. Po maši smo se v veselem družinskem razpoloženju

gostili v kmečki domačiji v bližnjem Nadgradu. Slavljencema želimo v nadaljnjem skupnem življenju obilo uspehov, zdravja in še mnogo lepih obletnic.

Juršinci

V soboto, 16. avgusta, je bilo na Gomili v župniji sv. Lovrenca v Slovenskih goricah **srečanje Vučinovih**. Pobudnik srečanja je bil vodja slovenskega centra **Janko Vučina**. Že kmalu popoldne so se začeli zbirati. Sorodniki so prihajali od blizu in daleč, saj jih je bilo nekaj tudi iz Italije in celo iz Nemčije. Pred začetkom slovesnosti so si nekateri s tamkajšnjega razglednega stolpa ogledali bližnjo in daljno okolico. Pravijo, da se v jasnem

ozračju s tega stolpa vidi celo od Blatnega jezera na Madžarskem. Srečanje se je uradno začelo na livadi pred vaško kapelo za mašo, ki sta jo darovala domači župnik, Štefan Cesar in slovenski župnik iz Ingolstadt. V mašni homiliji je duhovnik povezal evangelij s srečanjem. Kakor nas povezuje duh sorodstvene pripadnosti, tako in še mnogo globlje nas povezuje med seboj in z Bogom sv. evharistija. Pri oltarju se je zbralo več kot osemdeset sorodnikov iz Vučinovega klana, ki so lepo sodelovali z molitvijo in pesmijo. Po maši pa nas je Dragova harmonika pospremila v bližnjo domačijo, kjer smo si kmalu postali povsem domači. Ob razhajanju so

Bratrance in sestrične z Vučinovega srečanja

Župnik Stanko Gajšek pravi, da so Slovenci iz Weissenburga kot ena mala družina.

si bili edini, da bo treba takšen shod kmalu spet ponoviti.

G. S.

MANNHEIM Grenzach - Basel

Že tradicionalno srečanje Treh dežel, kot ga imenuje glavni pobudnik in organizator **Mirko Rožman z ženo Micko**, je bilo tudi letos v Grenzachu, majhnem nemškem mestecu ob švicarski meji, ki ga samo meja in reka Ren ločita od Basla v Švici. Prišlo je rekordno število rojakov iz bližnje okolice z nemške in švicarske strani, pa tudi iz precej oddaljenih krajev v Švici (Solothurn, Zuchwil) in Nemčiji (Schwarzwald, Herbolzheim) ter nekateri celo iz Francije. Še deset minut pred začetkom maše je kazalo, da ne bo skoraj nič ljudi, potem pa so desno polovico cerkve nenadno skoraj povsem napolnili slovenski rojaki. Na levi strani je bilo opaziti kakih dvajset nemškogovorečih prijateljev. Sv. mašo je vodil Mirkov rojak Ciril Kocbek iz Gornje Kungote na Štajerskem. V mašnem nagovoru je pohvalil rojake v Švici in južni Nemčiji, ker držijo skupaj,

ter naročal, naj še naprej drug drugega podpiramo, da bomo ohranili vero in narodno pripadnost. Pri tej maši pa je bilo tudi skromno slovo dolgoletnega župnika za Slovence v Švici, patra Damijana Frlana. Nobene poslovilne besede, le petje patra Damijana v kvartetu, ki je lepo zapel nekaj pesmi po obhajilu ter nato v dvorani. Na naslovni strani župnijskega glasila za Slovence na solothurnškem območju le pripis "Zadnja številka" ter poslovilno in zahvalno pismo patra Damijana je potrjevalo, da se končuje njegovo plodovito obdobje med Slovenci v Švici.

Po maši je kazalo, da bo župnijska dvorana premajhna za vse. Pa sta **družini Rožman in Kovačič** (kar tri generacije) spretno rešile tudi to. Vsak je dobil svoj prostor in tudi odlično pripravljenih jedi ni manjkalo. Iznajdljivost in pridnost teh dveh družin je poskrbela, da je vsak dobil, kar je želel, tudi če je prišel s svojimi željami na dan bolj pozno. Za razvedrilo pa sta poskrbela dva odlična harmonikarja: Jaka iz Švice in Jože iz Nemčije. Dokazala sta, da je možno brez hrupnih zvočnikov

ustvariti še prijetnejše ozračje. Kitarist z električno baskitaro pa je tako dobro basiral, kot bi igral na kontrabas in ne na električno kitaro z zvočniki. Prijetno je presenetila tudi folklorna skupina Encijan iz Švice, katere pobudnik je bil pred približno desetimi leti pater Damijan, vodi pa jo ga. Jelka. Brez podpore slovenske države in šolanih učiteljev so nastopili prav tako dobro, kot mnoge folklorne skupine, ki imajo precej več možnosti za izpopolnjevanje. Ko se je vrnil domov tamkajšnji nemški župnik, se nam je pridružil in občudoval lepe slovenske navade, ki smo jih ohranili, Hkrati je obžaloval, da je pri njih šlo že večinoma v pozabo; družabnost, petje narodnih pesmi ali folklor. Ko se je začudil, da nemški organist, sicer direktor gimnazije, tako dolgo vztraja v dvorani, kar ni njegova navada, je dobil odgovor, da pač takrat, ko ima prireditev nemška župnija, ni tako prijetno.

Raumental

Za slovenske skupnosti v južni Nemčiji je značilno, da so Slovenci raztreseni, zato ni možno videti sku-

Redno mesečno srečanje pri Prešernovih

Zvesti ministrant Andreas

Obiskovalci slovenske maše v Rauentalu

paj tako velike skupine, kot kje v velikih mestih. Tako je tudi v Rauentalu blizu mesta Karlsruhe. Seveda tudi tu ne čutijo vsi Slovenci potrebe po slovenski družbi, vendar tisti, ki pridejo, držijo skupaj kot ena družina. V cerkvi zapojemo tako, da bi nam lahko zavidala marsikatera župnija v Sloveniji. Ne sicer z zborovskim petjem, ampak po ljudsko, kar gotovo mogočnejše zveni kot marsikje v Sloveniji. Čeprav v majhni skupnosti ni veliko izbire, saj mladine skoraj ni, pa le imamo ministranta. To je že odrasel fant **Andreas Kovše**, ki namesto nemškega mežnarja vse vestno pripravi za mašo ter nato zgledno ministrira.

Škoda, da ni še koga od njegovih vrstnikov, saj je za mladega človeka težko, če nima sebi enake družbe. Značilnost majhne slovenske skupnosti v Rauentalu je tudi ta, da so med nami zastopane skoraj vse slovenske pokrajine: od Koroške prek Štajerske, Dolenjske in Gorenjske do Notranjske in Primorske. Po maši nas največkrat vzame pod streho družina Prešeren, pri katerih še kaj poklepeta ali praznujemo rojstni dan ali kako drugo obletnico.

Poveselimo se z veselimi, žalujemo z žalujočimi in sočustvujemo s kakorkoli trpečimi. Tako se človek med Slovenci v Rauentalu res počuti kot v domači družini.

MÜNCHEN

V septembru se je začelo **ново šolsko leto** tudi v naši župnijski šoli. Čeprav je število učencev iz leta v leto manjše, nam je uspelo pouk organizirati po ustaljenem vzorcu. Učenci so razdeljeni v dve skupini: v prvi so tisti, ki zelo dobro govorijo slovensko, v drugi pa začetniki. Prvo skupino smo razdelili na predšolske, 1., 3., 4., 5., 6., 8. in 9. razred. Poučujemo jih v treh predmetih: verouku, slovenščini in domoznastvu. Za materinski dan bomo spet pripravili igrico, tokrat odrsko priredbo Pike Nogavičke.

Mladinska skupina se je prvič zbrala 20. septembra. Prišli so letošnji birmanci in nekateri mladinci, ki že vrsto let obiskujejo naša srečanja. Sklenili smo, da se moramo povezati v čvrsto skupnost, čeprav obstajajo razlike v letih. Veseli smo tudi novice, da bo našo skupino pomagal oblikovati g. Janez Pucelj, ki je že večkrat vodil naša duhovna srečanja.

Miklavževanje bo 7. decembra v dvorani na Blumenstraße. Letos nam ga bodo pomagali pripraviti ljubljanski študentje pod vodstvom igralca Gregorja Čušina. Po uvodni igrici bo Miklavž razdelil miklavževiči-

Šolarji vadijo pesmice za Piko Nogavičko.

Peter poučuje začetnike slovenščino.

no med otroke. Starši prijavite, prosim, svoje otroke pravočasno.

STUTTART

Marijin rojstni dan

Ob spomenu na lansko romanje v Fatimo in v povezanosti z romanjem Marijinega kipa po Sloveniji smo na mali šmaren obhajali sveto daritev v Slovenskem domu. Obnovili smo posvetitev njenemu brezmadežnemu srcu in ji znova izročili naše družine in naš narod v varstvo.

Z mladimi smo sredi septembra obiskali slovensko župnijo v Berlinu in se udeležili nogometnega turnirja. Tako se naše vezi z Berlinom nadaljujejo in utrjujejo.

Zahvalno nedeljo smo obhajali v okviru jesenskega piknika Slovenskih muzikantov iz Sindelfingena že 28. septembra s sv. mašo v naravi. Ob čudovitem vremenu in lepem sodelovanju vseh prisotnih je bilo to res lepo doživetje. Z nabirko (530 DM) smo pokrili del stroškov za prevoz 35 bolniških postelj za "Dom Marije in Marte" v Logatcu. Te postelje je poklonila Karitas - Dom starejših iz Stuttgarta, kjer je zaposlena s. Mateja.

Podpora izjavi slovenskih škofov ob napadih na metropolita dr. Franca Rodeta

Prve dni oktobra je s svojimi podpisi tudi veliko Slovencev iz Stuttgarta, Böblingena in okolice podprlo izjavo slovenskih škofov ob zadnjih napadih na slovenskega metropolita.

Nadškofu dr. Francu Rodetu in Državnemu zboru RS smo poslali naslednje sporočilo:

"Tudi Slovenci iz Stuttgarta se pridružujemo in podpiramo izjavo slovenskih škofov ob tako grobih napadih na nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta, ki se povsem upravičeno zavzema za dostojanstvo človekove osebe in brani življenje tudi tistih, ki se sami ne morejo braniti.

Prav tako podpiramo njegovo odločno prizadevanje za popravo krivic in za varovanje Cerkve in vernih v slovenski družbi.

Namesto da bi se o takšnih problemih resno pogovarjali in iskali najprimernejše rešitve, se tako grdo oblati tistega, ki na nerešene stvari opozori. S takim načinom reševanja odprtih vprašanj si ni mogoče zamisljati, da bi Slovenija stopila v družbo demokratične Evrope."

Novembra nas bodo naše poti večkrat vodile na pokopališča in naše molitve nas bodo morda pogosteje popeljale do naših pokojnih... Veliko grobov je bilo skopanih v tem letu in ob vsakem grobu se je odprlo toliko in toliko ran, ki še dolgo ne bodo zaceljene. Vendar ko gledamo na življenje v luči vere, postane tudi smrt prehod v našo pravo domovino.

Iz naše srede so se v tem letu preselili v večnost:

Leopold Henigman, rojen leta 1951, umrl februarja,

Ivano Maček, rojeno leta 1935 v Ljubljani, je Bog poklical k sebi maja. Bila je mati štirih otrok, deset let na bolniški postelji, živela pa je v Neuensteinu.

Od **Frančiške Javornik**, rojene leta 1933 na Tolstem Vrhu, smo se poslovili julija. Živela je v Darmshaimu.

Pokojni Jože Nedelko

Viktor Škofič, rojen leta 1933 v Zg. Voličini, se je v začetku avgusta ponesrečil, (padel je z drevesa in za posledicami umrl v bolnišnici). Živel je v Stuttgartu z ženo in dvema otrokoma. Njegovo telo počiva na pokopališču v domačem kraju.

Jožeta Nedelka smo sredi avgusta - kljub dopustom - mnogi Slovenci in njegovi nekdanji sodelavci ter prijatelji pospremili na pot k večnemu počitku v Neckarsulmu. Jože se je rodil leta 1935 v Trnovski vasi pri Ptujju. Pred 34 leti je prišel v Nemčijo, se pet let pozneje poročil in dobil sina. Njegovo življenje je bilo polno dobrote do domačih in bližnjih ter velike zvestobe slovenski

Pokojni Viktor Škofič

skupnosti. V vseh teh letih ni skoraj nikoli manjkal pri sv. maši v Heilbronn.

Š V E D S K A

V poletnih mesecih sem obiskal domovino in se srečal z mnogimi ljudmi, tako da dopust ni bil "čas lenarjenja in počitka", saj je bil urnik zelo natrpan. Pa nič zato, če sem mogel biti ljudem na razpolago in če "Božje kraljestvo" ni trpelo škode. Kaj je bilo tako zanimivega, da je vredno zapisati in ohraniti v spominu?

Za nami sta dva čudovita in pomembna praznika, posvečena Devici Mariji: velika in mala maša oziroma praznik vnebovzetja Device Marije in praznik njenega rojstva. Prvega sem obhajal še doma na starodavni Marijini božji poti na Svetih gorah. Prepričan sem, da so ta dan bile vse pomembnejše Mari-

jine božjepotne cerkve polne, saj ima naš narod še vero v moč njene priprošnje in pomoči. Bogu hvala, da sem mogel ob koncu dopusta doživeti bogate praznike in skupaj z vsemi navzočimi izpovedovati vero naših dedov. Posebej pa bi ta praznik smele in morale praznovati naše matere in dekleta. Poleg vsega je ta dan tudi državni praznik. In tu je problem, ki ga želim nakazati. Tu je tisto, kar me je v globino duše pretreslo in kot kristjana ter Slovenca užalilo. Za kaj torej gre?

Kakor sem omenil, sem se med dopustom srečal z mnogimi ljudmi. Nekdo mi je pripovedoval, kako je v neki tovarni vodilni delavec prav na državni in največji cerkveni praznik poslal dva delavca na teren, da opravita neko ne nujno delo. Samo da bi pokazal, kako ima moč nad njima in kako zaničuje vse, kar je Božjega. Naj se vé, kdo ima komando. Drugi dogodek, ki me je prizadel, pa je srečanje z mladimi materami, ki so morale na največji cerkveni in državni praznik "zastonj čakati" stranke v gostilni v nekem manjšem kraju, ker je pač morala

Katarina in Jože Zupančič

Benjamina Štancar in Bodil Lilliostrand

Del slovenske skupnosti iz Landskrone po sv. maši

prav ta dan biti odprta. Lastnik gostilne je gotovo tudi katoličan, in če bi mu ob tem rekel, da to ni, bi se gotovo upiral moji ugotovitvi. Podobno so te mlade matere tudi na novega leta dan, ko je tudi državni praznik in so ljudje večinoma doma, morale "dežurati", če bo morda kakšen pijanček prinesel svoj dar gostilničarju. Normalni ljudje so itak ta dan doma v svojih družinah. Pa še ena stvar je, ki mora zakričati v imenu ponižanih žena, mater in deklet. V eni izmed velikih tovarn v severozahodni Sloveniji je bilo prepovedano, da vsaj tri leta naj ne

mislijo na porodniško, torej na rojstvo otrok. Bodoči ubijalci našega naroda. Kje je tu država, ki bi morala varovati osnovne človeške pravice? Kje so ljudje, ki bi morali kričati od bolečine in ponižanja naših mater in deklet? Kje ste, ljudje božji, ki bi morali zavarovati nebogljene, poteptane žene in dekleta?

Hvala Bogu, da je vsaj nekje pravica, ne samo za tlačnega in ponižanega, ampak tudi za rablje slovenskega naroda. Katoličani se bomo morali bolj zavestno odločati, katere bomo izbrali za predstojnike naše države. Vsake volitve so nova priložnost za popravni izpit. Bog daj, da bi ga bolj odgovorno in uspešno opravili.

Poroka: Še eno slovensko poroko smo obhajali med dopusti. Naš rojak, ženin **Benjamin Štamcar** in njegova izvoljenka **Bodil Lillios-trand** sta 19. julija 1997 pri Mariji Pomagaj na Brezjah pred Bogom in g. Jožetom Drolcem izrekla svoj življenjski da in si tako obljubila zvestobo vse dni življenja, pa naj bo to v sreči ali nesreči, v bolezni in zdravju ter si obljubila, da se bosta ljubila in spoštovala vse dni življenja. Lep in doživet poročni obred je vodil nekdanji slovenski dušni pastir na Švedskem, g. Jože Drolc, danes pa župnikuje v Radovljici na Gorenjskem in je sosed Marije Pomagaj. Obred je bil v slovenskem in švedskem jeziku.

Draga Benjamin in Bodil Štamcar, tudi sedanjí slovenski dušni pastir g. Zvone Podvinski vama želi obilo Božjega blagoslova na novi življenjski poti. Da bi bila zvesta v svojih obljubah, dobra zakonca ter pridna obiskovalca cerkve. Živita iz zakramentov, da bosta mogla biti drug

drugemu v pomoč vse dni življenja in da se bosta nekoč smela skupaj veseliti pri Bogu, ki je Oče vseh!

Vaš Zvone Podvinski

Š V I C A

APPENZEL

Začeli so se nam zapirati zastorji, ki smo jih morda sami izzvali. Zadnji akt v vzhodni Švici, v Appenzelu, smo imeli na nedeljo, 14 septembra, v kapucinski cerkvi. Bilo nas je nenavadno veliko. V prelepi sončni nedelji se je tu darovala ena zadnjih daritev v slovenskem jeziku. Vsi smo bili potrti, redkobesedni in vsak izmed nas je skrival svojo bolečino v sebi, da ne bi še drugim pokvaril dneva. Vedeli smo, da je to zadnja slovenska bogoslužna daritev. Zdelo se mi je kot nemi protest. Zdaj se bomo morali odpraviti k slovenski maši v Zürich, St.Gallen ali pa v Amriswil, to pa so razdalje, ki jih nič kaj ne ljubimo, za mnoge so celo nepremostljiva ovira.

Naraščaja v družini **Erjavc** smo bili zelo veseli. Med mašo je bil krščen Peter. Ponosni smo, saj je že kar nekaj let preteklo od zadnjega krsta v slovenski družini v tem kraju.

Po maši se je patru Robertu za čudovito sodelovanje in delo med nami zahvalila gospa **Marjanca Klepac**, učiteljica slovenskega dopolnilnega pouka. Zahvalila se je z pesmijo pesnika Jakoba Šešerka, ta je nam vsem zazvenela kot opomin in spodbuda.

Po maši smo se zbrali v mežnariji. Praznovali smo krst novega člana cerkvene skupnosti Kaj Petra. Med pogovori so se rodile nove ideje. Med drugim smo se dogovorili, da bo na sam Miklavžev večer maša v Appenzellu in po maši v dvorani miklavževanje. Na to soboto naj bi bila maša v 20 km oddaljenem St.Gallnu. Povabljeni so seveda vsi St.Gallenčani in okoličani. Naj bo to zgled sodelovanja med kraji in skupinami. Upamo, da se bo sodelovanje med nami še bolj razvilo.

Odprava te maše v Appenzellu je ena od sprememb v Švici po vrnitvi p. Damijana v domovino. Po kapitelskem zasedanju je bilo odločeno, da se eden od dveh dušnih pastirjev vrne v matično provinco. Ker je pri slovenskih kapucinih postala velika potreba, je bil ta korak neobhodno potreben. Ker je med nami ostal le p. Robert Podgoršek, čigar župnija je večja kot Slovenija, njegovo delo pa veliko obširnejše, je bilo treba spremeniti celoten program maš v Švici.

Mnogim našim rojakom je ta korak nerazumljiv. Prepričani so, da lažje pogrešajo enega duhovnika doma kot v tujini. Slovenci smo raztreseni po vsej Švici, zato je ta težava še toliko večja. Upam pa, da bo prav ta izguba enega naših duhovnikov pripeljala do večjega sodelovanja. Saj bo prav sodelovanje edina rešitev za nas vse in tudi za našega dušnega pastirja. Zato bi prosil vse, ki so za takšno sodelovanje pripravljeni, naj to začnejo že danes, kajti jutri bo prepozno.

Janez Menart - St.Gallen

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

FRANCIJA

Praznik vseh svetih

Na dan vseh svetih bo sveta maša ob 15. uri, in ne kot običajno ob 17. uri. Po sveti maši bomo vsi skupaj šli na pokopališče in ob slovenski grobnici molili za vse naše pokojne brate in sestre po Franciji, doma in po svetu. Vsi ste lepo vabljeni k sveti maši in na pokopališče k slovenskemu grobu.

Vabilo na martinovanje

V soboto, 8. novembra, bo ob 20. uri veselo martinovanje v dvorani slovenskega doma. Društvo Slovencev v Parizu vas vabi na ta lepi večer, na katerem nam bo pod vodstvom Pariških slavčkov g. Marjan Slavič zaigral slovenske narodne pesmi. Za pijačo in večerjo bodo poskrbeli pridni člani Društva Slovencev v Parizu.

Ob 19. uri bo sveta maša! Povabite še svoje prijatelje in znance!

Volitve

17. novembra bodo po sveti maši volitve za nove člane Društva Slovencev v Parizu. Vsi ljudje dobre volje, ki želite biti zraven pri novih delovnih podvigih in razvoju društva, ste vlijudno vabljeni na volitve! Hvala za razumevanje!

Pisatelj Alojz Rebula med nami

23. novembra bo v dvorani slovenskega doma pisatelj Alojz Rebula predstavil svojo knjigo Jutri čez Jordan, ki je izšla v francoskem prevodu. Prireditev se bo začela ob 18. uri po sveti maši! Vabljeni!

NEMČIJA

München

Nedeljske maše so ob 16.30 v cerkvi sv. Duha na Tal zraven Marienplatz. Pol ure pred mašo priložnost za spoved. Na prvo nedeljo je ob 16. uri molitev za mir in duhovne poklice.

Prvi petek, 7. nov., maša in molitvena ura ob 18.00 v župnijski kapeli.

Duhovna obnova za vse farane bo v soboto, 29. novembra, od 9.00 do 18.00 v župnišču. Vodil jo bo jezuitski pater dr. Jože Pucelj. Tema: Priprava na advent.

Ob 18.00 zaključna maša z agape.

Šola bo 8., 15. in 22. novembra, pa 6., 13. in 20. decembra.

Starši, prijavite otroke za miklavževanje, ki bo 7. decembra.

Mladinci se srečajo po dogovoru.

Waldkraiburg

V cerkvi Kristusa Kralja 8. in 22. novembra, ter 6. in 20. decembra ob 18.00.

Rosenheim

V cerkvi ob pokopališču 9. in 23. novembra in 7. ter 21. decembra ob 11.15.

Freilassing

V župnijski cerkvi 9. novembra in 14. decembra ob 16.00.

Stuttgart:

STUTTGART - Sv. Konrad: 2., 9., 16. in 30. nov. ter 7., 14., 21., 24. (ob 22.00), 25. in 28. dec. ob 16.30

BÖBLINGEN: Sv. Bonifacij: 2. nov. in 7. dec. ob 10.00

SCHW. GMÜND: Kapela sv. Jožefa: 9. nov. in 14. dec. ob 9.30

SCHORN DORF: kapela - sestre: 16. nov. in 21. dec. ob 8.45

AALEN: Sv. Avguštin: 16. nov. in 21. dec. ob 11.00.

HN-BÖCKINGEN: Sv. Kilian: SOBOTA: 22. nov. in 6. dec. ob 17.00!

OBBERSTENFELD: Srce Jezusovo: 23. nov. in 21. dec. ob 9.00.

ESSLINGEN: Sv. Elizabeta: 23. nov. in 26. dec. (božična tombola) ob 17.00!

Sobotna šola:

Stuttgart: 15. in 29. nov. in 6. ter 20. dec. od 15.00 do 17.00.

Böblingen: 2. nov. in 7. dec. ob 9.00.

Tečaj slovenskega jezika:

Za mlade in odrasle v Slovenskem domu ob ponedeljkih od 19.30 do 21.00! Vabljeni mladi iz slovenskih družin in tudi njihovi prijatelji!

Srečanja:

Kateheza za mlade in odrasle ob torkih in četrtek ob 20.00 v Slovenskem domu.

PEVSKA VAJA za mešani zbor vsako 1. in 2. nedeljo v mesecu po maši, 3. nedeljo v mesecu pa pred mašo v Slovenskem domu oz. v cerkvi.

MIKLAVŽ bo obiskal otroke: 6. dec. v Heilbronn, 7. dec. v Stuttgartu in Böblingenu, 14. dec. pa v Schw. Gmündu - vedno po maši.

Božični večer - s TOMBOLO za božično drevo - bo tudi letos na praznik sv. Štefana v Esslingenu po maši ob 17. uri.

Slovenski dom:

Župnijska pisarna je gotovo odprta: torek in sredo, od 9.00 do 12.00, petek od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00. sicer pa po dogovoru, oz. vedno po maši. Tel.: 0711/23 28 91 ali Janez Šket, 0711/2 361 361 oz. 0171/34 776 35.

Konzularni dnevi:

Sophiehstr. 25/II.; 6., 13., ter 27. nov. in 4., 11. ter 18. dec. (9.00 - 12.30 in 13.00 - 16.00). Tel.: 0711/640-10 31 /32/ ali München: 089/ 543-98-19.

Lojze Kozar: Materina ruta

“Morda je že to preveč. Če se namreč izkaže, da logar ni kriv, vas bomo zaprli zaradi zavajanja oblasti z zmoto.”

“O tem sem mnogo razmišljal in zato sem se tudi toliko časa obotavljal, preden sem prestopil tale prag. So ljudje, ki nikoli niso krivi, čeprav so. So pa drugi, ki so vedno krivi, čeprav niso. Vsaj doslej je bilo tako. Praviijo, da bo odslej drugače. Bomo videli. Mnogo Kdo obljublja in kaj?”

“Tu se podkrižajte.”

Mišku je postalo nekoliko vroče, pa se je hitro znašel:

“Vsi. Od cesarja, ki sedi na prestolu, pa vse do malega župana, ki razbija po bobnu.”

“Je sedel, cesar namreč. Zdaj ne sedi več. Zdaj imamo republiko.”

“Sem slišal, slišal, toda nisem upal povedati. Človek nikoli ne ve, kje in s čim se zameri.”

“Tako? Meni se pa zdi, da ste hoteli povedati nekaj drugega.”

“Ne, samo malo se mi je zareklo.”

“Že zopet. Rajši dokončajte tisto, kjer ste prej prenehali s tistim če.”

“To bi morali vi dokončati. Vi ste sodnik.”

“Toda brez tožnika ni sodnika.”

“Vem toda ne maram biti drugemu tožnik.”

“In vendar ste prišli danes drugega tožiti.”

“Niti najmanj. Prišel sem samo nedolžnega branit. Če bi hotel logarja tožiti, bi ga lahko že davno. Kaj bi to komu pomagalo?”

Birma v kapeli sv. Terezije v Parizu

Druga stvar je, če je treba braniti nedolžnega človeka. Tako. Svoje sem povedal, zdaj bi rad odšel. Čaka me dolga pot.”

“Tako naglo pa zopet ne gre. Počakati morate, da vse to napišemo. Ko zapisnik podpišete, boste pa lahko odšli.”

“To bo predolgo. Do doma je daleč.”

Moral je ostati in čakati, da je sodnik narekoval. Pisar je pisal s tako naglico, upanja pa ni, čeprav veliko obljubljaajo.”

“Pa je bil Miška prepričan, da se le tako dela, kakor da piše, v resnici pa samo nekaj kraclja po papirju.

Soba je bila prijetno topla. Miška se je udobno naslonil nazaj in začel dremati. Zbudil se je, ko je nastala tišina.

“Ste slišali, kaj smo napisali?” Ali pa naj vam še enkrat preberemo?”

“Ve sem slišal,” je rekel Miška, sodnik pa se je samo namuznil.

“Tu se podkrižajte.”

“Podkrižal se pa že ne bom. Glej ga, strela z jasnega, pa je zares pisal. Kdo bi si mislil.”

“Brez podkrižanja zapisnik ne velja. Če ste dali izjavo, jo marate tudi pokrižati.”

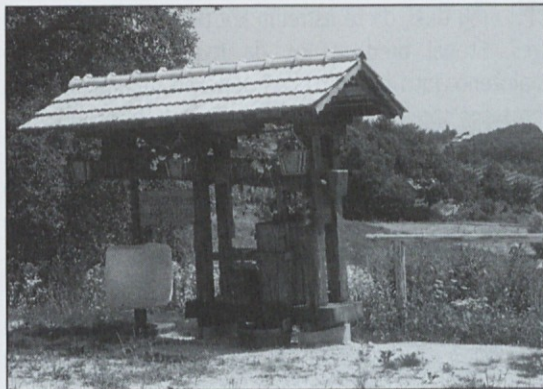
Miška je napisal svoje ime in priimek tako čedno, da je sodnik pozabil usta zapreti.

“Oprostite, kdo bi si mislil, da znate pisati. Še imenitnejši se ne vedno podpisati. Ie kje ste se naučili, saj v šolo gotovo niste hodili?”

“Pozimi sem gledal otroke, kako se trudijo s pisanjem. Bil sem še otrok in od sile zvedav. Vse bi rad vedel, kar so vedeli drugi. otroke pa je učil vaški očanec, navaden kmet. Ta je imel za pisanje tako lahko roko, da se je človeku zvrtilo, ko je gledal njegovo pisavo. Kar se pa imenitnosti tiče, že davno vem, da obleka dela človeka. Zato pa gospoda nosi lepo obleko.”

“Veste kaj, zdaj bi pa lahko šli, drugače me res spravite v jezo. Ie kje ste si tako nabrusili jezik?”

“Sam sem in mnogo premišlujem. Tudi nekaj sveta sem videl in mnogo bridkega doživel. Toda kaj bi vam o tem pravil. Kakor zdrav ne more razumeti bolnega, tako ugleden in bogat ne more razumeti preprostega in revnega. Med nami je razlika, kakor da so eni od Adama v rajju, drugi pa od Adama v solzni dolini.”

Podgorje pri Pišecah: turistično znamenje – vinska preša

“To je samo videz. V resnici pa smo vsi bolj ali manj srečni in nesrečni.”

“Rajši samo nesrečni, kajti svet ni kaj prida. Toda vi in jaz ga res ne bova spremenila. Zbogom! Daleč imam in moram iti.”

Sodnik je malo pomislil, potem pa potegnil iz žepa nekaj denarja.

“Čakajte. Vzemite tole, da se na poti malo pokrepčate. Vem, kako daleč je do Martinja.”

Miška je že segel po denarju, pa je roko umaknil.

“Pa ne, da mi ponujate to za logarja? Nisem Judež.”

“Bodite pametni. Kaj naju logar tiče? Gre za pravico. Vem, da vaši žepi ne premorejo niti krajcarja, jesti pa človek le mora. Vzemite brez skrbi, saj ni mnogo.”

Mišku so oči zasijale, ko se je ozrl v sodnika. Brez besede se je priklonil in odšel. Poldan je že davno minilo, on pa ni prehodil niti polovico poti. Nebo se je stemnilo in začel je naletavati sneg. Kar naprej je mislil na sodnika in govoril sam s seboj:

“Morda bodo odslej vsi tako kakor ta sodnik. Strogi, natančni, toda sodili in razsojali bodo po pravici. Potem bo lepše na svetu. Nekaj se spreminja. nekaj gre na bolje. Meni ne pomore nič več, toda Pejpu bo lažje. Ne bodo ga gledali po strani, kakor so mene. Kakor da je on kriv, da nima očeta. Morda pa so gospodje taki samo iz strahu? Ko bodo pa zopet trdno v sedlu, vzamejo znova bič v roke.”

Dohitevale so ga sani in moral je stopiti v sneg na rob ceste. preden je mogel pogledati, kdo se vozi, so sani že švignile mimo.

“Hej, stoj! Ustavi konje! Prazne sani imaš in me lahko vzameš s seboj. Plačal bom, slišiš!”

Toda sani so bile že daleč in samo rahlo zvončkljanje je še dražilo Miška.

“Ta je tudi po starem. Gosposki. Kako bi mogel dovoliti, da k njemu prisede simorak!”

Miška ni vedel, da na saneh sedi sodni sluga in ima pri sebi strogo zaupno pismo, ki ga mora izročiti žandarjem na Gorenjem Seniku. In v pismu je nalog za logarjevo aretacijo.

Ko je žandarski starešina odprl pismo in ga preletel z očmi, se je njegov pogled ustavil na podrejenem, na Gezi. Ni se mogel takoj odločiti, ali naj mu pismo pokaže ali ne.

“Kaj me tako gledaš? So me povišali v generala?”

“Gre za logarja. Takoj morava na pot. Čez pet minut bom nazaj, bodi pripravljen.”

“Hej, stoj! Ustavi konje! Prazne sani imaš in me lahko vzameš s seboj. Plačal bom, slišiš!”

Pismo je zaklenil v predal. Geza je že davno vedel, kako se predalček odpre brez ključa, in je pismo prebral. Obstal je kakor od strele zadet. Po glavi se mu je motala ena sama misel: Danes logarja, jutri mene. Torej so le zvohali. Potem se je naglo odločil; vzel je ves svoj denar, spodaj oblekel toplo civilno obleko, ovratnik plašča pa si je zavihal od ušes. Navidez mirno je čakal starešino. “Ne vem, ali so znoreli ali kaj. Saj bo večer, preden prideva k njemu. In gotovo ga ne bo doma, saj vedno na koga preži. Če ne na divjad, pa na lačne kmete. Kaj si je neki nakopal na glavo, da je taka sila zanj?”

Geza je molčal. Hodil je pred starešino po ozki gazi. Molče sta prišla v gozd, kjer se je delal že mrak. Težke veje polne snega, so visele skoraj do tal, da je bila pod njimi skoraj tema.

Predjamski grad pri Postojni

Tu se je Geza ustavil. ustavil se je tudi starešina in nekaj minut sta samo globoko in hlastajoče dihala.

"Zdaj pa pojti ti naprej," je rekel Geza.

"Le čemu? Vedno hodiš ti spredaj, ko hodiva drug za drugim. Tega sem tako navajen, da res ne vem, zakaj bi ta red spreminjala."

"Zato, ker jaz ne grem več dalje."

"Geza, ne šali se! Nisva na taki poti, da bi lahko zbijala šale."

"Zares ne. Jaz še posebno ne. Toda kar sem rekel, mislim resno. Nočem več biti izobčenec. Nočem več biti pes, ki samo laja in popada. Rad bi živel kot drugi ljudje. Že davno sem to hotel, pa sem izbral napačno pot. Zlo sem izbral, da bi dosegel dobro. To je bilo n-pak. Zdaj grem svojo pot. Popraviti hočem, kar sem zagrešil, popraviti, kakorkoli že. Samo, da se znebim teže, ki je v meni."

"Saj noriš, Geza! Spametuj se vendar. Govoriš, kakor da se ti blede in prav nič te ne razumem."

"Vem, ne moreš razumeti. Ti nisi nikoli videl človeka. Te je bil predpis, paragraf, zakon vse. Njim si služil kakor Bogu, natančno, zvesto, samodopadljivo. Jaz nisem tak, čeprav sem slabši od tebe. Jaz sem grešnik, toda nisem stroj. Smešno, da govorim jaz to tebi, ki imaš čiste roke, moje pa... Dovolj. Pojdi ti svojo pot, jaz grem svojo."

Takrat je starešina bliskovito snel puško z ramen in naperil v Gezo.

Sv. Duš pri Škofji Loki

"Pri moji duši, da te ustrelim kot psa, če takoj ne ubogaš. Stopaj pred menoj, da izvršiva, kar nama je naloženo. Jutri pa lahko daš odpoved in jamčim ti, da bo takoj sprejeta. Toda ne dovolim, da bi bil ubežnik, dezertar. Za take je samo krogla in ti to dobro več."

"Vem, vem. Tak je predpis, kaj hočeš. Toda jutri bi bilo morda zame že prepozno, zato grem že danes." Stopil je dva koraka navkreber.

"Stoj, Geza! V imenu zakona!"

"Ne bodi smešen. Tu v tem temnem zasneženem gozdu niti zakon niti republika niti cesar, če bi še bil, nič ne pomenijo. Tudi jaz se ne šalim. Moram iti."

"Strele, Geza! Ne šalim se. Streljal bom, pa če bi mi bil lasni oče."

"Gezo? Žandarja? Nisem ga poznal."

"Vem, vem. V imenu zakona, paragrafov. Tak si. Toda streljati ne moreš, ker puška ni nabita. Moral sem jo izprazniti, ker vem, da si zmožen vsega. Srečno! Ne skušaj mi slediti, ker svoje puške nisem izpraznil."

Geza je pohitel v hrib in nič več ga ni bilo razločiti od temnih borovih in smrekovih debel. S seboj je nesel svoj pekel v sebi, svojo razočarano in s krvjo omadeževano ljubezen, ki se je sprevrgla v gnus in kljuvajoč očitek.

Prišel je v ta kraj in s svojo lahkomišelnostjo hudobijo zasekal globoko rano v zavest in čustvanje ljudi, zdaj pa je odšel in za njim ni ostal niti en sam lep spomin.

Ostala pa so drevesa v gozdu, potoček še vedo teče in pretaka svojo biserno vodo iz kotanje v kotanjo, oblaki še vedno drsijo preko neba in ponoči sijejo iste zvezde s svojo mežikajočo svetlobo na ceste in kočje, na zamgljeno polje in na ljudi, ki se kdaj kdaj ozrejo po njih v pričakovanju, da od tam pridejo boljši časi.

Starešina je po poti preklinjal sebe, svojo službo, sodnike, Gezo, predvsem pa logarja.

Našel ga je doma. Ni mu hotel takoj povedati, da ga je prišel aretirat, ampak se je izmotaval, da je prišel neki odposlanec, menda grofov, in bi rad govoril z njim. Toda logarja ni mogel preslepiti.

"Ne grem in ne grem. Naj pride semkaj, če mi ima kaj povedati."

Žandar je bil previden in se je takoj od začetka postavil med logarja in njegovo puško, ki je visela na vrati.

"Toda strogo mi je naročeno, da te moram še danes privedi k njemu."

Pogled na Sorico

"A tako. Strogo naročeno. Torej zaradi službe, si dejal?" je rekel logar in rinil k steni.

"Ne sili semkaj, ti pravim! Nimaš dobrih namenov."

Začela bi se borba in bi se gotovo za oba slabo končala, toda od razburjenja je začel logar škripati z zobmi, dobil je božjastni napad.

Ko ga je orožnik po dolgem času spravil pokonci, je bil logar tako zlomljen in brez volje, da ubogal vse, kar mu je žandar ukazal. Še tisto noč so ga spravili v Monošter in drugi dan je stal pred sodnikom.

Sodnik ni spraševal naravnost. Hodil je neprestano po ovinkih in logar se nikakor ni mogel znati, kaj pravzaprav hoče od njega. Sklenil je, da bo tajil vse, prav vse. Včasih pa prav to ni kaj prida.

"Ste po znali žandarja Gezo?"

"Gezo? Žandarja? Nisem ga poznal."

"Zato, ker jaz ne grem več dalje."

Sodnik ga je začudeno pogledal.

"Čujte, nekaj let ste bili z njim skupaj v isti vasi. Javit ste hodili, če je kdo zajca ujel v zanko. Skupaj ste pili. Zakaj zdaj trdite, da ga niste poznali?"

Sodnik je natančno poznal podrobnosti, saj mu je žandarski starešina to jutro po svoji uradni dolžnosti povedal, koga sumi in kje bi bilo treba iskati krivcev za Andrašev umor. Starešina je bil prepričan, da so logarja zaradi tega aretirali in da je Geza zato pobegnil.

"Bil sem nekajkrat z njim skupaj, s tem pa ni rečeno, da sem ga dobro poznal."

"Vprašanje je bilo jasno in tudi odgovor je bil jasen. Torej odgovor popravljate, da ste ga poznali. Bi ga spoznali, če bi zdaj stopil pred vas?"

"Kako vprašanje! Kaj pa jaz vem? Morda bi ga, morda ne."

"Da, seveda, kakor bi vam bolje kazalo. Čujte, zakaj se branite priznati, da ste ga dobro poznali? Je morda česa kriv in bi vam bilo nerodno, če pride na dan?"

"Nič ne bo prišlo na dan. Kaj pa naj bi tudi prišlo?"

"Povem vam samo toliko: Kdor bo prej prišel z besedo na dan, mileje bo sojen. Priznanje krivde je vedno zelo važna olajševalna okoliščina."

Logar se je presedel, kakor da hoče nekaj povedati. Potem pa je odločno pogledal sodnika in rekel:

"Nič nimam priznati. Nič nisem kriv in me nimate pravice zapreti. če pa Geza govori drugače, vam povem, da laže."

Sodnik je dolgo gledal vanj in mu vrtal z očmi do mozga.

"Morda pa je Geza pametnejši. Morda bi pa rad potegnil daljši konec?"

"To je njegova stvar. On lahko laže, kakor hoče. Toda jaz o tej stvari nič ne vem in nisem bil zraven."

"O kakšni stvari nič ne veste?"

"O kakšni stvari neki?"

"Vi ste rekli, da o tej stvari nič ne veste. Povejte, kakšno stvar mislite?"

"Pa na to, če je Geza kaj rekel."

"Kaj pa naj bi Geza rekel?"

"Ne vem. Vi ste rekli, da je morda kaj rekel."

"Da, in vi ste takoj vedeli, kaj naj bi to bilo. Zdaj pa še meni povejte, na kaj ste mislili."

"Tako lahko vsakega zgrabimo za besedo. Toda to ni pošteno."

Bog jim daj večni mir in pokoj.

"Tako je. Vsakega, ki o stvari kaj ve. Kdor ne ve ničesar, z njim poteka razgovor čisto drugače. V pogovoru z vami pa je isto nekaj navzoče, jasno in določno. Le ime mu je treba še dati. Kaj ko bi rekla: umor?"

"Nič ne vem o tem. Kakšen umor neki? Nisem bil zraven. Tisto noč smo skupaj kartali. Vso noč do jutra. To lahko potrdijo vsi."

"Katero noč? Povejte določno, za katero noč gre."

"Ko se je zgodil umor. Ko so ubili Kopinarovega Andraša."

Sodnik je vstal in ga gledal. Po kakšnih različnih poteh sta hodila doslej in kako sta se naenkrat znašla ob zidu, kjer se končajo vse poti. Iz miznice je potegnil sveženj papirjev.

"To je bilo poleti tega in tega dne. Tu je vse natančno zapisano. Tudi to, da sta skupaj z Gezo in županom na Andraševem domu reden gost. Recimo skupaj z županom, kajti Geze niste dobro poznali, čeprav ste dan na dan z njim skupaj sedeli, pili in kartali. Svetujem vam, da prejšnjo izjavo popravite in priznate, da ste ga dobro poznali."

"To je tako, kakor se vzame. Kdo pa drugega dobro pozna?"

Spomenik mons. V. Žaklju, ki je služil Bogu, narodu in domovini

Cerkvica, v kateri se zbirajo Slovenci iz Schwarzwalda

"Imate prav. še sebe slabo poznamo in se sami sebi čudimo, kako smo mogli to in to storiti. Bi se zelo čudili, če bi zvedeli, da je Geza storil kakšno lopovščino?"

"Da..., ne... Ne vem, saj je žandar in mora vedeti, kaj dela."

"To bi moral vedeti vsak. Tudi vi."

"Jaz včasih nisem prišteven. Ko se pripravlja in ko poneha božjastni napad, menda nisem pri sebi."

"Ste imeli v tisti noči napad?"

"O kakšni stvari nič ne veste?"

"Ne vem natanko. Mislim, da ne."

"Prej ste pa natančno vedeli, da ne, saj ste rekli, da ste vso noč skupaj kartali. Kaj si pa mislite zdaj, če vam povem, da Geza ni več žandar?"

"Ni moja stvar, da bi o tem premišljeval."

"In vendar boste morali o tem še veliko premišljevati. Zdaj se vrnite v celico. Časa imate dovolj, da vse dobro premislite. Pazite, kako boste odgovarjali. Resnica ne potrebuje ovinkov, potrebuje jih pa laž. Kako ste ubili otroka?"

Vprašanje je bilo tako daleč od vsega tistega, kjer se je logar v mislih mudil, da je samo zajecjal, a ni spravil iz sebe besede.

"Razmislite tudi o tem in potem vse povejte. Priznanje vam bo samo koristilo. Znebili se boste velikega bremena, pa tudi strahu, kdaj in kako bo prišlo vse na dan."

Čez nekaj dni je logar klonil in priznal oba zločina. Zaprli so tudi župana in obe ženski. pravda pa se je vlekla, ne da bi bila sodba izrečena, kajti svet se je postavljal na nove temelje in dogodki so si sledili s tako naglico, da so jih ljudje, prav tako tudi sodniki, komaj dohajali.

Se nadaljuje

GORICA

V Gorici so zamejski Slovenci slovesno pokopali slovenskega senatorja v Rimu Darka Bratino. Priljubljeni profesor sociologije na tržaški univerzi, filmski poznavalec in politik bo odslej počival na goriškem mestnem pokopališču ob državni meji s Slovenijo. Žalne slovesnosti v cerkvi sv. Roka v Podturnu v Gorici se je udeležila velika množica ljudi. Maše, ki jo je daroval goriški nadškof in metropolit Antonio Vitale Bommarco, so se udeležili Italijani, Furlani in Slovenci z obeh strani meje. Po končanem bogoslužju sta spregovorila podpredsednik dežele Furlanije Julijske krajine Miloš Budin in podtajnik italijanske vlade, zadolžen za stike s Slovenijo, Piero Fassino. Oba sta poudarila njegovo izjemno osebnost in povedala, da bo dolgo ostal v srcih ljudi, saj politike ni jemal samo kot dela, temveč predvsem kot poslanstvo. Po besedah Piera Fassina je treba nadaljevati njegovo delo v rimskem parlamentu in slovenskemu ljudstvu v Italiji čim prej zagotoviti zakonsko zaščito, ki je ta še nima.

HAJDINA

V Hajdini so v okviru praznovanja stoletnice tamkajšnje osnovne šole odprli novi prizidek šole s telovadnico. Naložba je skupaj z opremo veljala 290 milijonov tolarjev, denar zanjo pa so zagotovili ministrstvo za šolstvo, ptujska mestna občina ter krajanji in darovalci, ki so prispevali denar za opremo.

KONKORDANCA

Pri DZS je izšlo delo Franceta Rozmana z naslovom Konkordanca Nove zaveze. Gre za abecedno razvrstitev

Obljuba, ki nam jo je sam dal, je večno življenje.
(1 In 2,25)

glavnih besednih vrst: samostalnika, pridevnika, prislova, števnik in glagola v vseh njegovih oblikah in naklonih; ob vsaki besedi so navedena tudi vsa mesta knjig Nove zaveze, kjer se omenjena beseda pojavlja. Konkordanca omogoča, da zelen izrek ali pripoved čim lažje najdemo

LJUBLJANA

Pristojne službe bodo v času jesenske gobarske sezone poostrele nadzor nad prometom z gobami, da bi preprečili pretirano nabiranje gob in s tem zavarovali to naše naravno bogastvo, so sporočili z ministrstva za okolje in prostor. Z ratifikacijo Konvencije o biološki raznovrstnosti je Slovenija med drugim dolžna dosledno izvajati tudi Uredbo o zavarovanju samoniklih gliv. Za kršitelje uredbe so predvidene denarne kazni, najmanj 10.000 tolarjev za posameznika in najmanj pol milijona tolarjev za podjetja.

LJUBLJANA

Poslovna skupnost za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije, ki letos praznuje 30-letnico delovanja in je s svojim delom pomembno prispevala k usmerjanju razvoja vinogradništva in vinarstva, je danes na tiskovni konferenci predstavila komplet zemljevidov slovenskih vinorodnih okolišev. Ti so po besedah direktorja skupnosti Janeza Vrečarja eden od pomembnih projektov promocije slovenskega vina in obiskov kleti ter predstavitve ponudbe članov poslovne skupnosti.

Z zemljevidi slovenskih vinorodnih okolišev (posavskega, podravskega in primorskega) je poslovna skupnost zagotovo dodala nov kamenček v mozaik k boljši prepoznavnosti slovenske vinogradniško-vinarske pridelave in ne nazadnje tudi turistične ponudbe. Na zemljevidih predstavljenih vinorodnih okolišev so natančno zarisane njihove meje, večje vinogradniške površine, imena izpostavljenih vinogradniških leg, pa tudi ponudba ob vinskih cestah - s posebnimi znaki so označene vinske kleti, degustacijska mesta, gostinska ponudba, trsničarski obrati in vinoteke, dovolj nazorno so označene tudi zdajšnje in predvidene vinske ceste. Zemljevide dopolnjujejo slike priporočenih in dovoljenih sort grozdja po posameznih vinorodnih okoliših. Na zemljevidu pa je prikazan tlorisni prikaz razpostranjenosti vseh treh vinorodnih območij, sicer pa so na tem zemljevidu natinjeni tudi elementi avtokarte (s celotnim slovenskim avtocestnim križem) in vsi pomembnejši turistično zanimivi kraji.

LJUBLJANA

Kraja 50 praznih slovenskih potnih listov iz celjske upravne enote zbuja skrbi našim varnostnim organom, še zlasti ker naj bi bili enega od njih že našli ponarejenega v Nemčiji. Njihova skrb je upravičena predvsem zaradi najnovejšega ukrepa ameriške vlade, ki je našim državljanom za turistična in poslovna potovanja v ZDA odpravila vizume.

Tudi nedavna izjava hrvaškega notranjega ministra Ivana Penića med obiskom pri nas, da naj bi bili hrvaški in slovenski potni listi slabo zaščiteni pred ponarejalci, zbuja dvome o kakovosti naše listine. Po besedah državnega sekretarja Slavka Debelaka, bodo na MNZ poleg zamenjave dosedanje britanske folije s kanadsko v novih potnih listih spremenili tudi kodo SLO in jo, kot zahtevajo mednarodni standardi, zamenjali s SI. Sicer pa bomo morali bolj kot doslej skrbeti za varnost potnih in drugih listin.

Pred procesijo še nasmeh in da bo klobuk prav

PODGRAD

V Podgradu pod Gorjanci so slovesno odprli prenovljeno podružnico stopiške osnovne šole. S prenovno, na katero so čakali več let, je šola pridobila tri nove učilnice, kuhinjo, jedilnico in telovadnico. Šola, ki jo letos obiskuje 70 šolskih in predšolskih otrok, ima končno normalne razmere za enoizmenski pouk štirih razredov in male šole. Potrebnih 62 milijonov tolarjev za prenovno je zagotovila novomeška občina.

RADENCI

Od 1. oktobra dalje lahko mineralno vodo Radenska - Tri srca dobite v vseh restavracijah McDonalda v Sloveniji v politrski polietilenski embalaži. Mineralna voda Radenska je tako dopolnila McDonaldsovo ponudbo v Sloveniji. Obenem so stekli tudi pogovori o vključevanju ponudbe Radenske tudi v McDonaldsovih restavracijah po Evropi.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI

Nekaj več kot poldrugi kilometer dolg odsek regionalne ceste skozi sv. Jurij ob Ščavnici proti Radencem, ki ga je obnovilo Cestno podjetje Maribor, je slovesno odprl državni sekretar ministrstva za promet in zveze Igor Zajec. Prenova ceste je stala 47,5 milijona tolarjev.

STARI BREG

Prejšnji mesec je v omenjenem kraju pri Kočevju potekalo drugo državno tekmovanje v striženju ovc. Srečanje sta organizirali revija Drobница in družina Vesne Brelih. Tekmovalci so bili razdeljeni v dve kategoriji (ročno striženje in striženje z električnimi škarjami), zmagovalac pa je dobil naziv Prvak Slovenije v striženju ovc.

VELENJE

V hribovski vasi Cirkovce, ki je sedem kilometrov oddaljena od Velenja, so pred kratkim odprli nov vodovod in črpališče na kmetiji Kranjc, po domače pri Grobelnikovih. Graditi so ga začeli aprila in ga od dosedanjega krajevnega vodovoda speljali 1200 m daleč do kmetije Avberšek, hkrati pa na kmetiji Krajnc postavili tudi novo črpališče. V vasi želijo krajani v prihodnjih letih urediti vodoskrbo in rešiti še druge komunalne težave. Ker pa je denarja za to premalo, so pripravljene pomagati s prostovoljnim delom in denarnimi prispevki. Nekaj so jih na dobrodelni prireditvi z naslovom Pomagajmo kraju Cirkovce, ki se je začela po odprtju vodovoda, zbrali že na sam otvoritveni dan.

SKALA – prvi projekt uličnega dela z mladimi v Sloveniji, ki ga organizira Cerkev na Slovenskem

“SKALA” je nevladna in neprofitna organizacija, v kateri sodelujejo skupine mladinskih animatorjev in prostovoljcev za delo z mladimi v društvu Mladinski ceh in organizacijske enote Zavoda Janeza Smrekarja. Obe omenjeni organizaciji delujeta v okviru slovenske salezijske družbe s sedežem na Rakovniku. Projekt SKALA uvaja nove oblike pristopa k mladim v življenjskih stiskah.

Nastal je leta 1995 pod vodstvom salezijancev. Združuje več kot 30 prostovoljcev, večidel z visokošolsko izobrazbo. Mlade povezujejo mladostno vizionarstvo, znanje iz socialnega dela, pedagogike in psihologije ter izkušnje s preventivnim delom. Projekt s svojimi načrti in akcijami razvija in dopolnjuje preventivno ulično delo v Sloveniji. Dopolnjuje ga s tistimi razsežnostmi, ki tudi mladim na robu družbe približa možnosti, ki jih ta ponuja: osebni stik in spremljanje, svetovanje in izobraževanje.

SKALA deluje zlasti na treh področjih: mladinsko ulično delo, socializacijsko in učno spremljanje mladih ter izobraževanje, informiranje in mednarodno sodelovanje. Srečevati mlade v njihovem življenjskem okolju je središčna naloga poslanstva in delovanja tega projekta. Ta mladim omogoča neformalno in formalno vzgojno pomoč. Nosilna dejavnost je ulično delo. Prav na uličnih srečanjih je dozorela ideja o prostorih, ki jih kot skupina nujno potrebuje za svoje delo. Tako se je v okviru projekta razvila ideja o “potujočem zabavišču”. To naj bi bil nekakšna potujoča igralnica. V ta namen je bil kupljen avtobus, ki je bil sčasoma preurejen in prilagojen potrebam mladih. Na tem avtobusu, “voziti” je začel v četrtek, 2. 10., s slovesnim blagoslovom na Prešernovem trgu v Ljubljani, je omogočenih šest dejavnosti: igralnica, učilnica, svetovalnica, informacije, kino, možnost izletov. Bus veselja, tako so ga animatorji poimenovali, bo imel svoje “redno” linijo štirikrat na teden ob večernih urah (od 17.00 do 22.00) po ulicah Ljubljane in Domžal. Občasno bo svoj program prikazal ob nedeljah, predvsem za razna srečanja in obiske po Sloveniji, namenjen bo izletom raznih skupin, animatorjev skupine Skale in drugih.

Kaj želijo animatorji s tem avtobusom doseči? Bus veselja je medij, ki bo omogočal animatorjem in sodelavcem SKALE globlje osebne stike z mladimi.

Mladim bo omogočal veliko prostočasnih dejavnosti: druženje, igro, pesem, izlete, skupne obiske raznih prireditvev. Ponudil jim bo tudi pomoč pri reševanju raznih težav v šoli.

Najpomembnejše pri vsem tem pa je, da se bodo mladi lahko predvsem srečali, da bo vedno nekdo, ki jih bo poslušal in spremljal, jih usmerjal. Srečevali pa bodo tudi veliko prijateljev. Če bodo mladi lahko na njem svoje ure “dolgočaja” zamenjali za ustvarjalnost, bo smisel Busa veselja ovrednoten.

“Bus veselja”

LIPA vabi

SKD LIPA München, e.V., vabi na tradicionalno martinovanje. To bo v soboto, 15. 11., ob 17.00. v restavraciji “ROSENWIRTH”, Brienerstrasse 50. Za veselo razpoloženje bo poskrbel ansambel “MIKOLA”.

Rezervacij ne sprejemamo. Prodaja vstopnic je uro pred prireditvijo. Informacije dobite:

pri LIPI tel: 089-6410392

pri Gajšek tel: 089-7255408

pri Varga tel: 089-2011162

Prometne zveze: Z U1 ali U2, posebnega parkirišča ni.

Prisrčno vabi UO LIPA München.

SKLADENJSKI NAKLONI**1. NASLEDNJE POVEDI SPREMENI V PRIPOVEDNE:**

Ali Boštjanček že hodi v šolo? Miro, te zebe? Kdo je prižgal luč na balkonu? Le kod se potepa Tomaž? Zvonka, bi mi odprla vrata? Marjan, pij mleko. Ciril naj gre, kamor hoče. Ko bi imel psa! O da bi Mojca naredila torto! Tone, še nisi bil na Triglavu! Klemen, kje si pozabil torbo?

2. NASLEDNJE PRIPOVEDNE POVEDI PRESTAVI V VPRAŠALNE, VELELNE IN ŽELELNE:

Bojan dela ptičjo hišico. Andreja peče palačinke. Marta plete jopico. Teta pride ob treh popoldne. Miloš je šel na trening. Tomaž piše reportažo. Jože je izračunal, koliko obratov bo imel stroj. Vida je povedala, zakaj se je sprla z Zoro.

3. ZAMENJAJ PIKO Z VPRAŠANJEM, KJER JE TREBA:

Kaj delaš. Vprašal me je, kateri inštrument igram. Bi rada špehovke. Zanimalo me je, ali ima Lojze brata ali sestro. Ali mi boste pomagali. Zakaj me sprašuješ, kaj mi je. Predsednik je vprašal, kdo ima kaj pripomniti. Kaj naj zapišemo. In ti. Boš samo stal in gledal. Sprašujem se, kje sem te pobral. Si želiš kakšno presenečenje.

4. POSTAVI USTREZNO KONČNO LOČILO:

Kam se hodiš kopat - Ali si že bil v Murtski Soboti - Lani sem bil na taborjenju v dolini Soče - V nedeljo sem bil v Portorožu - Glejte, kako lep je sončni zahod - Posodi mi daljnogled - Pazi vendar na stopnico - Aleš, nehaj se že enkrat dreti - Kaj me to briga - Hej, kaj pa si ti misliš - Da bi bila predstava že mimo

5. TVORI PRIPOVEDNE POVEDI:

Maja bo (prebrati) knjigo o Indijancih. V šoli smo (izdelovati) mavčne kipce. Ansambel (igrati) poskočno melodijo. Andreja (gugati se). Poleti bomo (kopati se) v morju. Zvečer bomo (kuhati) polento in (pečiti) kostanje. Janja (smejati se) smešnemu trgovcu. (oditi) smo na obisk k stari mami.

6. NAPRAVI VELELNE POVEDI IN JIH OPREMI Z USTREZNIMI LOČILI:

Gostitelj (postreči) gostom - (Pospraviti) si spalnico - (Povedati) kaj je res in kaj ne - Čebulo (zrezati) na tanke lističe - Marko (ostriči) psa - Prijatelj (priti) na koncert - (Petei, peti) drobne price, (pregnati) vse meglice - (Ne hoditi) čez deročo reko - (Iti) po kruh in mleko.

7. DOLOČI SKLADENJSKI NAKLON POVEDI:

Da mi izgineš izpred oči! - Greš z nami na izlet? - Pod večer začnejo žabe s svojim koncertom. - A si me ti klical? - Da bi te kdo od hiše podil, kaj takega! - Da bi se le zdrav vrnil. - Ali prideš še kdaj k

nam? - Dajte mi, prosim, dve sirovi štručki. - Sedite! - Pouk se začne 1. septembra. - Kako si to naredil? - Ti falot ti, boš že videl, po čem so hruške!

8. DOLOČI SKLADENJSKI NAKLON:

Da bi bilo kmalu novo leto. - Kaj, še lagal mi boš?! - Koga ni bilo na predstavi? - Naj ti pošljem paket? - Potrkaj enkrat in počakaj. - Telefoniral je, da pride z avtobusom do Celja. - Prva bi mu rada povedala, da je dobil nagrado. - Čigav je ta svinčnik? - Ni me zanimalo, o čem piše. - Pohiti in prinesi drugo obleko.

REŠITVE:

1. POVEDI, SPREMENJENE V PRIPOVEDNE: Boštjanček že hodi v šolo. Miro zebe. Nekdo je prižgal luč na balkonu. Tomaž se potepa. Zvonka odpira vrata. Marjan pije mleko. Ciril gre, kamor hoče. Imam psa. Mojca je naredila torto. Tone še ni bil na Triglavu. Klemen je nekje pozabil torbo.

2. VPRAŠALNE POVEDI: Ali Bojan dela ptičjo hišico? Ali Andreja peče palačinke? Ali Marta plete jopico? Ali pride teta ob treh popoldne? Je šel Miloš na trening? Piše Tomaž reportažo? Je Jože izračunal, koliko obratov bo imel stroj? Je Vida povedala, zakaj se je sprla z Zoro?

2. VELELNE POVEDI: Bojan, delaj ptičjo hišico! Andreja, peči palačinke! Marta, pleti jopico!

Teta, pridite ob treh popoldne! Miloš, pojdi na trening! Tomaž, piši reportažo! Jože, izračunaj, koliko obratov bo imel stroj! Vida, povej, zakaj si se sprla z Zoro!

2. ŽELELNE POVEDI: Bojan naj dela ptičjo hišico. Ko bi Andreja spekla palačinke! O da bi Marta spletla jopico! O da bi prišla teta ob treh popoldne! Ko bi Miloš šel na trening! Tomaž naj piše reportažo. Ko bi Jože izračunal, koliko obratov bo imel stroj! Ko bi Vida povedala, zakaj se je sprla z Zoro!

3. PIKA ALI VPRAŠAJ: Kaj delaš? Vprašal me je, kateri inštrument igram. Bi rada špehovke? Zanimalo me je, ali ima Lojze brata ali sestro. Ali mi boste pomagali? Zakaj me sprašuješ, kaj mi je? Predsednik je vprašal, kdo ima kaj pripomniti. Kaj naj zapišemo? In ti. Boš samo stal in gledal? Sprašujem se, kje sem te pobral. Si želiš kakšno presenečenje?

4. USTREZNO KONČNO LOČILO: Kam se hodiš kopat? - Ali si že bil v Murtski Soboti? - Lani sem bil na taborjenju v dolini Soče. - V nedeljo sem bil v Portorožu. - Glejte, kako lep je sončni zahod! - Posodi mi daljnogled. - Pazi vendar na stopnico! - Aleš, nehaj se že enkrat dreti! - Kaj me to briga! - Hej, kaj pa si ti misliš!? - Da bi bila predstava že mimo!

5. PRIPOVEDNE POVEDI: Maja bo prebrala knjigo o Indijancih. V šoli smo izdelovali mavčne kipce. Ansambel igra poskočno melodijo. Andreja se guga. Poleti se bomo kopali v morju. Zvečer bomo kuhali polento in pekli kostanje.

Janja se smeji smešnemu trgovcu. Odšli smo na obisk k stari mami.

6. VELELNE POVEDI Z USTREZNIMI LOČILI: Gostitelj, postrezi gostom! Pospravi si spalnico. Povej, kaj je res in kaj ne! Čebulo zreži na tanke lističe. Marko, ostrizi psa! Prijatelj, pridi na koncert. Pojte, pojte, drobne price, preženite vse meglice! Ne hodite čez deročo reko! Pojdi po kruh in mleko.

7. SKLADENJSKI NAKLON POVEDI: Da mi izgineš izpred oči! (velelni) - Greš z nami na izlet? (vprašalni) - Pod večer začnejo žabe s svojim koncertom. (pripovedni) - A si me ti klical? (vprašalni) - Da bi te kdo od hiše podil, kaj takega! (vzklični) - Da bi se le zdrav vrnil. (želelni) - Ali prideš še kdaj k nam? (vprašalni) - Dajte mi, prosim, dve sirovi štručki. (velelni) - Sedite! (velelni) - Pouk se začne 1. septembra. (pripovedni) - Kako si to naredil? (vprašalni) - Ti falot ti, boš že videl, po čem so hruške! (vzklični)

8. SKLADENJSKI NAKLON: Da bi bilo kmalu novo leto. (želelni) - Kaj, še lagal mi boš?! (vzklični) - Koga ni bilo na predstavi? (vprašalni) - Naj ti pošljem paket? (želelni/vprašalni) - Potrkaj enkrat in počakaj. (velelni) - Telefoniral je, da pride z avtobusom do Celja. (pripovedni) - Prva bi mu rada povedala, da je dobil nagrado. (želelni) - Čigav je ta svinčnik? (vprašalni) - Ni me zanimalo, o čem piše. (pripovedni) - Pohiti in prinesi drugo obleko. (velelni)

IZRAŽAJMO SE LEPO

JAVITI (SE), JAVLJATI (SE), JAVLJANJE - Čeprav je ta skupina besed zapisana v naših slovarjih in pravopisih, je večina Slovencev pač nima iz domače govorice, temveč iz knjig. Ljudsko je "oglasil se mi kaj" in ne "javil se mi kaj". Čudno se namreč sliši, ko radio sporoča, da je konec njegovega "javljanja", to je vendar "poročanje".

Kadar se mož v službi zamudi ali mu gre kaj narobe, se mi vedno oglasi. Direktor želi, da se jutri zjutraj oglasiš pri njemu v pisarni. Poročanja s kraja nesreče je časnikar končal z besedami: "Upam, da se kaj takega ne ponovi več." Sporočam vam veselo novico.

JEMATI, JEMLJEM - nedovršna oblika k glagolu "vzeti".

Otrokom je prepovedal jemati denar. Nikoli ni jemal podkupnine, je pa večkrat vzel orodje na posodo. Takšna vlada jemlje dobro ime celi državi. Bo treba vstati, slovo jemati... Voda jemlje breg. Sneg mi jemlje vid. Takšno poročanje mi jemlje sapo.

Fraza "jemati v ozir" je napačna. Prav: ozirati se na kaj, upoštevati kaj.

Tone se ni oziral na materine besede.

- Zakaj se že četrtič ženiš?
- Rad imam spremembe. Vsaka ženska ima drugačne napake.

- Neozenjen moški nima s kom deliti svojih težav...
- Daj no, kakšne težave pa ima neozenjen moški?!

- Rad bi se odvadil kajena.
- Poskusi z žvečilnim gumijem.
- Sem že poskusil, pa mi neznosno smrdi, ko ga prižgem.

Žena možu:

- Zakaj ne nosiš poročnega prstana?
- Daj no mir, v tej vročini!..

- Kje si spoznal svojo ženo?
- Pred petimi leti v neki gostilni.
- Vidiš, kako je alkohol škodljiv.

- Kaj si tako prestrašen zadnje čase?
- Veš, moja bivša žena, ki se je petkrat ločila, se je spet omožila s svojim prvim možem. Jaz sem bil njen drugi!..

Ali ste že vedeli, da ostanejo piščanci dalj časa sveži, če jih pustite žive?

- Oprostite, reče natakar stalnemu gostu, sinoči ste plačali en liter premalo.
- Res čudno. Ko sem se vračal domov, me je ustavil miličnik, pa je rekel, da sem ga imel en liter preveč!

Dva Gorenjca se nacejata. Čez eno uro reče Janez:

- Tako sem že pijan, da vse dvojno vidim.

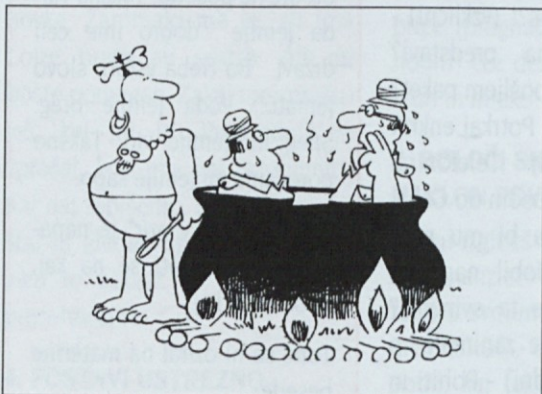
Tedaj potegne Joža iz žepa jurja:

- Na, tukaj imaš dva jurja, ki si mi ju zadnjič posodil.

- Tako sem utrujena, da ne morem dvigniti rok, pravi mama.
- Potem ti lahko povem, da sem razbil vazo, pravi mulc.

- Si slišal, kakšno srečo je imel včeraj Nande? Nabral je polno košaro jurčkov in še žena se je izgubila v gozdu.

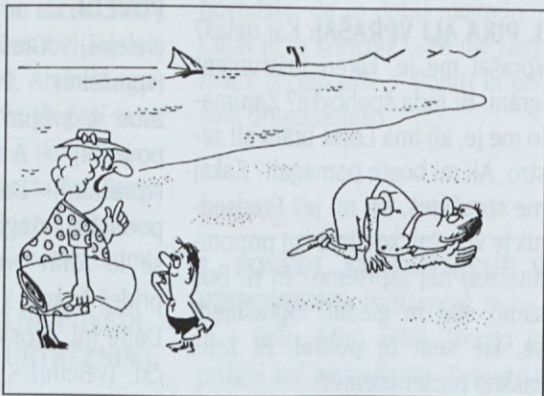
- Slišal sem nov vic, samo ne vem, ali sem ti ga že povedal?
- Ali je dober?
- Čudovit!
- Potem mi ga še nisi povedal.

Zdi se mi, da je tu prevročje.

Vse to sva prihranila, ker nimava otrok.

Sladoled dobiš, če poveš, kam si zakopal očkovo uro.

Vinjen mož se razburja nad ženo, ki je prišla za njim v gostilno:

- Hudiča, kaj me res ne znaš najti nikjer drugje kot samo v gostilni!

Dva arestanta, oba obsojena na dvajset let, končata partijo taroka. Prvi vpraša drugega:

- Ali imaš čas še za eno?

Mlado poročena prijateljici:

- Veš, vsa razlika pred poroki in po njej je, da sem prej čakala, kdaj bo zjutraj odšel, zdaj pa čakam, kdaj bo zjutraj prišel.

- Ko so po moji ariji spustili zaveso, se je v dvorani razlegel glasen aplavz.
- To imate pa res lepo zaveso.

Škot prosi izvoljenko za roko:

- Prosim, odločite se hitro, ker parkiram na mestu, kjer je parkiranje prepovedano!

Mož se vrne s keglanja in je seveda takoj pripravljen za majhen prepriček:

- "Vedno mi moraš ugovarjati! Ko jaz rečem dober večer, mi ti seveda odgovoriš z dobro jutro!"

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 35 DEM. Trikratna objava oglasa stane 90 DEM, celoletna 250 DEM. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu. Oglas lahko plačate pri vašem duhovniku ali pa na uredništvu.

- Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Mšbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.
 - Za vaše zdravje! Električni masažer z grelnim elementom, magneti, akupresura in akupunktura.
Elektromagnetni valovi povzročajo v telesnem tkivu vibracije, s tem aktivirajo celice ter omogočajo pravičen krvni obtok. Aparat segreva mišice, pripomore k njihovi elastičnosti, bolečine se ublažijo ali prenehajo. Pomaga pri vseh revmatičnih boleznih, neuralgiji, artritisu, migreni, visokem krvnem pritisku, hladnih nogah in rokah, športnih poškodbah, teniškem poklopku, masaži lic itd.
CENA: 152 DM s poštnino. Zahtevajte naš prospekt. IODE, Schwanthalerstr. 1, D-8000 München 2, Tel. 089/55 50 34.
 - Hotel Emona, II. kat., v zgodovinskem središču Rima. Vse sobe imajo lastno kopalnico, RTV sprejemnik, telefon, mini bar, air condition. Osebe je govori slovensko in bo poskrbelo za vaše ugodno počutje. Poleg hotela je lasten avtopark. Pokličite nas po telefonu 0039-6-7027911 ali 7027827 ali po faksu 7027878. Naš naslov: Hotel Emona, Via Statilia, 23 - 00185 Roma. Slovenski gostje imate poseben popust!
 - PREVODI – Sodno zapriseženi prevajalec za nemščino mag. Slavko Kessler vam uradno prevede vse vrste listin in strokovnih besedil. Telefon 80538 München, Liebigstr. 10, tel.: 089 / 22 19 41
 - Palace hotel je v samem središču Gorice, 1 km od državne meje. Znan je po odlični restavraciji, dnevnim barom, ima veliko konferenčno dvorano za 100 oseb in malo za 40 oseb. Je moderno opremljen hotel s 75 sobami (150 ležišč). V sobah je kopalnica, sušilec za lase, mini bar, telefon, radio in TV. Parkirni prostor je zavarovan. Palace hotel, Corso Italia, 63, 34170 Gorizia, tel. 0039-481-82166, faks 0039-481-31658. Slovenski gostje imate poseben popust!
 - Prisrčno vabimo vse rojake, ki se odpravljajo na Dunaj, da prenočijo v slovenskih hotelih KOROTAN ali KOPER. Dobrodošli posamezniki, družine in skupine. Tečajnikom nemškega jezika ponujamo v poletnih mesecih posebne pogoje. Rezervacije za oba domova na tel. 0043-1-403-41-93 ali faks 0043-1-403-41-93-99.
 - Prodajamo enostanovanjsko hišo 130 m², obokana klet, centralna na olje, 450 m² zemljišča, ograjeno, sončna lega, blizu glavne ceste, asfalt do hiše. Cena 185.000 mark.
- Vrbrno 4, Šentjur pri Celju. Informacije v Sloveniji: 063-816318; v Nemčiji: 08121-71597
- Podam visokopritlično hišo, 170 m² s kmečko sobo in krušno pečjo. Centralna na trdo gorivo in olje; garaža in manjše gospodarsko poslopje; zemljišče 920 m², asfalt do hiše, sončna lega. Cena 156.000 mark. Informacije v Sloveniji 063-816318 ali v Nemčiji 08121-71597
 - Na "Vinski cesti" Ormož-Jeruzalem-Ljutomer prodajamo takoj vseljivo enodružinsko hišo z 900 m² zemlje, 3000 vinskih trt, sadovnjak in park. Z malo dograditvijo primerno tudi za bife. Informacije: Ana Kosi, Ormož, tel: 062 702 595. Kličite po 20. uri.
 - Hišo, večnamensko, trgovino ali gostilno, proizvodno-skladišni objekt z večjo parcelo ob robu središča Maribora zelo ugodno prodajamo. Ponujamo tudi dobro upeljano obrt za zahodni trg. Informacije: Ivan Klaneček, Pri Habakoku 28, 2311 Hoče, tel. 062 104 644 ali v Nemčiji 089 6 911 559 zvečer.
 - Na Ptujju na čudoviti lokaciji prodajamo gostinski lokal skupaj z atrijsko hišo, ki je v sklopu gostinskega lokala z lastnimi parkirnimi prostori, vseljivo takoj. Franc Šabeder, Slovenskogiška 9 b, 2250 Ptuj tel 062 771 994.
 - Slovenski družini ponujamo eksistenco v gostinstvu. V najem dajem gostinski obrat s stanovanjem v mestu Zirndorf pri Nurenbergu s 1. oktobrom 1997. Ostalo po telefonu (*49) 0911 601169
 - ŠENTJUR - GROBELNO na lepi sončni legi blizu avtobusne in železniške postaje ugodno prodajamo večjo hišo na parceli 950 m². Primerna za vsako mirno obrt in je v zaključni gradbeni fazi. Anton Garbajs, SI 3231 Grobelno, tel., 063 794 265
 - Prodajamo kompletno opremljeno hišo z vinogradom in vrtom, 15 km iz Ptujja. Cena 135.000 DEM. Tel.: (GSM) 041 667 235
 - V JABLANICI NAD BOŠTAJNOM prodajamo dokončano hišo s centralno kurjavo na mehka goriva. Hiša (11 x 10 m²) s 600 m² zemlje je na zelo lepem in sončnem kraju in je primerna za vikend ali razne dejavnosti. Tel: 0608 82 850.
 - Na Dolenjskem v predmestju Novega mesta na dobri poziciji ob glavni cesti Ljubljana-Novo mesto prodajamo ali damo v najem, možno pa je tudi sopartnerstvo.
Prodajamo stanovanjsko-poslovno zgradbo s tremi stanovanji v izmeri 300 m² in klet s kurilnico, ter poslovni objekt z utečeno trgovino, tehnične, gradbene in kmetijske branže. Prodajno-poslovnih prostorov je velik 230 m², ima tudi pripadajoče parkirne prostore. Pokritih skladišnih prostorov je za 120 m², nepokritih pa za 1700 m².
V najem damo vse prodajno-poslovne prostore.
Omogočimo tudi sopartnerstvo že utečene trgovine po dogovoru o sodelovanju. Vse informacije dobite na telefonu 00386 068 21442 ali 00386 068 321442.
 - Med Ormožem in Ljutomerom prodajamo manjše posestvo: hišo z gospodarskim poslopjem in 3 ha zemlje. Cena po dogovoru. Tel. (0049)0 711/54 42 46.
 - Na Štajerskem prodajamo lepo novo poslovno stavbo 550 m², z velikim asfaltiranim parkiriščem, v najem pa oddajmo luksuzno stanovanjsko hišo 250 m² s poslovnimi prostori in lepim velikim vrtom. Oba objekta sta kvalitetno grajena in priključena na vse javne naprave. Prodajamo skupaj ali deljeno. Cena DEM 2.000.-/m², možnost kreditiranja. Telefon 00386 609 626 586
 - Maribor in Slovenj Gradec, izvrstna lega v obeh mestnih središčih: **PRODAMO ALI DAMO V NAJEM** hišo oziroma stanovanje, primerno tudi za urad, trgovino ali obrt, takoj vseljivo. Podrobnosti in cena po dogovoru. (Iščemo trgovske potnike za Slovenijo. Prosim za izčrpane ponudbe - diskretnost z jamčena!) Pišite na V.I.V., PF. 2236, D - 63412 Hanau.
 - Na lepem kraju prodajamo parcelo s staro hišo, primerno za nadomestno gradnjo, (17,60 arov) in njivo I. razreda (34,12 arov) v Mostju - blizu zdravilišča Terme pri Lendavi. Cena 30.000 DEM. Informacije: 069/79-258 ali v Nemčiji: 0711/34-30-352.
 - Prodajamo vinograd v Globoki pri Ljutomeru, na parceli, ki meri 25 arov stoji vikend (100m²), okrog je posajenih 1100 trsov. Asfaltirana cesta do vikenda, ki je opremljen s centralno kurjavo na olje in vsemi napravami za kletarjenje. Cena 80.000 DEM. Informacije: Puconja Nada, tel.: 00 386 69 81 033
 - Za nov ansambel (slovenske in nemške narodno-zabavne glasbe iščemo člane (kitara, bas, bobni, trobenta, klarinet, in pevko) iz okolice Stuttgarta. Kandidati, oglasite se po telefonu: 0711/317 401, po 17. uri.
 - Slovenec iz Nemčije (45/175) brez obveznosti želim spoznati gospo, ki ceni zaupanje in poštenost. Ponudbe pod šifro "Zaupajva si"
 - V Celju, na lepi lokaciji, v privatni hiši, za gotovino prodajamo enosobno stanovanje: soba, kuhinja, kopalnica, wc, veža, garaža, klet, vrt. Oglasite se na naslov: Tone Jager, Dečkova cesta 42, Celje, SLO.

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENSKИH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč

62, Offley Road,
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 0171 - 735 6655

AVSTRIJA

Anton Štekl

Einsiedlergasse 9-11,
A-1050 WIEN,
tel. (*43) 1-544 2575

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3,
A-8020 GRAZ,
tel. (*43) 0316 - 91 31 69 37

mag. Ludvik Počivavšek

Kirchenstraße 1,
A-4053 HAID b. Ansfelden,
tel. (*43) 07229 - 88 3 56 3
(ob petkih popoldne in ob sobotah)

Janez Žagar

Herrengasse 6,
A-6800 FELDKIRCH / Vorarlberg,
tel. (*43) 05522 - 73100 in 34850

SPITTAL:

A-9800 SPITTAL / Drau,
Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA - NIZOZEMSKA

Kazimir Gaberc

10, rue de la Revolution,
B-6200 CHÂTELINEAU,
tel. (*32) 071 - 39 73 11

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36,
B-3630 EISDEN,
tel./faks. (*32) 089 - 76 22 01

BOSNA IN HERCEGOVINA

p. dr. Marijan Šef

Safeta Hadžića 5
71000 Sarajevo
tel. (*387) 71 650 795
faks (*387) 71 650 024

FRANCIJA

Silvo Česnik, župnik, delegat

tel. 06 07 13-83-81,

David Taljat, kaplan

tel. 06 07 13-83-69,

prelat Ignacij Čretnik

3, Impasse Hoche,
F-92320 CHATILLON,
tel. (*33) 1-42 53 64 43,
faks (*33) 1-42 53 56 70,

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon,
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 82 91 85 06

Jože Kamin

14, rue du 5 Decembre,
F-57800 MERLEBACH,
tel. (*33) 87 81 47 82

Franjo Pavalec

4, avenue Pauliani
F-06300 NICE,
tel. (0033) 04 921 76695

HRVAŠKA

HR – 10000 Zagreb. Slovenska skupnost je
oskrbovana iz Slovenije.

ITALIJA

SLOVENIK:

msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

Via Appia Nuova 884,
I-00178 ROMA,
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

msgr. dr. Oskar Simčič

Corte S. Ilario 7,
I-34100 Gorizia,
tel. (*39) 0 418 - 32 123

JUGOSLAVIJA

Jože Hauptman

Hadži Milentija 75
ZR JU – 11000 Beograd,

NEMČIJA

Izidor Pečovnik

Kolonnenstr. 38,
D-10829 BERLIN,
tel. (*49) 030 - 784 50 66,
faks (*49) 030 - 788 33 39,
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik,

Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29,
D-46149 OBERHAUSEN,
tel. (*49) 0208 - 64 09 76,
tel. in faks (*49) 0208 - 644 277

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121,
D-50674 KÖLN,
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT,
tel. in faks (*49) 069 - 63 65 48

Janez Modic

A 4, 2,
D-68159 MANNHEIM,
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00

Stanislav Gajšek

Bogdan Pavalec, past. sodelavec

Feldkirchner Str. 81,
D-85055 INGOLSTADT,
tel. (*49) 0841 - 59 0 76,
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

Janez Šket

Stafflenbergstr. 64,
D-70184 STUTTGART,
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks, (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 71 - 34 776 35

Janez Demšar

Krämerstr. 17,
D-72764 REUTLINGEN,
tel. (*49) 07 121 - 45 2 58,
faks (*49) 07 121 - 47 2 27
Urbanstraße 21, D-72764 Reutlingen,
tel. (*49) 0171-4607052

Joško Bucik

Klausenberg 7c,
D-86199 AUGSBURG,
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák,

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137,
D-89073 ULM,
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec
Liebigstr. 10,
D-80538 MÜNCHEN,
tel. (*49) 089 - 22 19 41

Janez Pucelj, delegat

tel. (*49) 0172 - 97 96 738

ŠVEDSKA

Zvone Podvinski

Parkgatan 14,
S-411 38 GÖTEBORG,
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVICA

p. Robert Podgoršek

Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,
CH-8052 ZÜRICH,
tel. (*41) 01 - 301 31 32
faks (*41) 01 - 303 07 88
Seebacherstr. 15, Postfach 521,
CH-8052 Zürich,
tel. (*41) 01 - 301 44 15

LNRL

Faint text on the base plaque, likely a dedication or inscription.